

Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 07.07.2025 г. - 06.08.2025 г. Неактивна

Номер на консултация: #11276-К

Област на политика: Архив - Външна политика, сигурност и отбрана

Тип консултация: Закон

Вносител: Министерство на отбраната

Тип носител: Национално

С предлагания проект на Закон за изменение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ЗОВСРБ) се предлагат изменения в Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ЗОВСРБ), насочени в следните направления:

1. Разширява се обхвата на обучаемите в професионалните колежи с въвеждане на категорията „колежани“ - обучавани български граждани за придобиване на професионална квалификация от професионално направление „Военно дело и отбрана“ за нуждите на Министерството на отбраната и други министерства и ведомства.
2. Предвижда се държавните образователни стандарти, по които се провежда обучение в професионалните колежи за придобиване на четвърта степен на професионална квалификация по професии от професионално направление "Военно дело и отбрана" да се приемат с наредба на министъра на отбраната съгласувано с министъра на образованието и науката като по този начин се синхронизира регламентацията в ЗОВСРБ и Закона за училищното и предучилищното образование, но се отчита и спецификата при обучението на военнослужещите.
3. Предвижда се уредба, чрез която министърът на отбраната въз основа на изрична законова делегация да може да издаде заповед, с която да създаде организация за провеждане на процедура по валидиране на професионални знания, умения и компетентности в професионалните колежи на военнослужещите със

сержантски/старшински звания, преминали обучение в учебните центрове.

4. Прецизира се уредбата, касаеща курсантите чрез промяна в относимите разпоредби в ЗОВСРБ и Закона за Министерството на вътрешните работи по отношение на техните доволствия, права, военни звания и създаване на нарочно основание особеният им статус да се регламентира в наредба на министъра на отбраната.

5. Създава се уредба, регламентираща статуса на колеганите, аналогична на уредбата на курсантите, доколкото и тази категория обучаеми се предвижда да са военнослужещи с особен статус.

6. Разширява се обхвата на служители от други министерства и ведомства, които могат да се обучават в образователните институции на Министерството на отбраната на реципрочна основа.

7. Прецизира се уредбата относно реда за разпределяне на служебното време на военнослужещите, за неговото отчитане и компенсиране с намалено служебно време, както и относно условията за ползване и отлагане на платения годишен отпуск и другите отпуски от военнослужещите.

8. С оглед защита интересите на службата се създава ред за преназначаване на военнослужещи при организационно-щатни промени, въвеждат се рестрикции при прекратяването на договорите за военна служба и се предлага отмяна на § 7 от ПЗР към Закона за изменение и допълнение на ЗОВСРБ (обн. ДВ, бр. 38 от 2020 г.).

9. Отпада изискването срокът на договора за военна служба на войниците да бъде удължаван не повече от три пъти, като по този начин ще им се осигури възможност, да сключват договори за военна служба до пределна възраст.

10. Изпълнява се мярка № 169 и част от мярка № 174 от Плана за намаляване на административната тежест, приет с Решение № 233 на МС от 29.03.2024 г., като се облекчават изискванията за постъпване на военна служба.

11. Предлага се регламентация, чрез която пределната възраст за всички хабилитирани военнослужещи да бъде 57 години, независимо от притежаваното от тях военно звание.

12. Прецизират се разпоредбите, касаещи изплащането на допълнително възнаграждение за заместване и допълнително възнаграждение при временно изпълнение на задълженията на вакантна длъжност на военнослужещите.

13. Предлага се разширяване на рестрикциите към получаването на обезщетение при прекратяването на договора за военна служба по чл. 227 от закона.

14. Подобрява се статуса на членовете на семейството на командирован военнослужещ или цивилен служител на длъжност в задгранично представителство, международна организация или в друга международна инициатива, при пребиваване с него в страната по местоназначение, аналогично на уредбата по Закона за дипломатическата служба.

15. Регламентиране и синхронизиране на терминологията по отношение изпълнението на задачите на въоръжените сили, държавния военновременен план, привеждането в изпълнение на останалите военновременни планове, стратегическите планове, които са свързани с взаимодействието и произтичащите ангажименти от съюзните планове за възпиране и отбрана, плановете за операции на въоръжените сили и проекти за инвестиционни разходи за придобиване на отбранителни продукти.

16. Създава се изрична уредба относно определяне дейността на Върховното главно командване и разрешаване използването на оръжие и/или технически средства от въоръжените сили срещу безпилотни автономни системи и средства при охрана и отбрана на военни обекти, пунктове за постоянна дислокация, военни формирования, техника и корабни платформи, разположени извън пунктовете за постоянна дислокация.

17. Допълва се уредбата, като се регламентира че начална и специална военна подготовка на войниците (матросите) и на резервистите ще се провежда освен в учебни центрове и в професионалните колежи, както и, че войниците /матросите/ ще се обучават за присвояване на първо сержантско/старшинско звание в професионалните колежи.

18. Регламентира се възможност за водене на електронен регистър на курсантите и колеганите.

19. Прецизира се уредбата, свързана с атестирането на военнослужещите.

20. Прецизира се уредбата относно формирането на основната месечна заплата, допълнителните възнаграждения на цивилните служители по трудово правоотношение и добавката за работа по чл. 297, ал. 1 от ЗОВСРБ.

21. Създава се ясна и безспорна уредба относно статуса на служителите в Националния военноисторически музей – НВИМ.

22. Разширява се обхватът на структурите от състава на въоръжените сили във военно време чрез включване на Държавна агенция „Технически операции“ /ДАТО/.

23. Прецизира се и определението за „Тежко материално положение“ в §1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на ЗОВСРБ, като се обвърза с реален икономически показател – линията на бедност, която се определя с акт на Министерския съвет.

Проектът се публикува за срок от 30 дни.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на отбраната

Адрес: София, София 1000, ул.Дякон Игнатий 3

Електронна поща: cao@mod.bg

Полезни връзки

Официална интернет страница на Министерството на отбраната - <https://www.mod.bg/>

Документи

Пакет основни документи:

[Мотиви за ЗИД на ЗОВСРБ.docx - вер. 1.0 | 07.07.2025](#)

[ЗИД ЗОВСРБ.docx - вер. 1.0 | 07.07.2025](#)

[Таблица за съответствие с правото на ЕС.docx - вер. 1.0 | 07.07.2025](#)

[становище МС.docx - вер. 1.0 | 07.07.2025](#)

[Коригирана ЧПОВ.docx - вер. 1.0 | 07.07.2025](#)

[Доклад МО-МС.docx - вер. 1.0 | 07.07.2025](#)

[РМС за одобряване на законопроект.docx - вер. 1.0 | 07.07.2025](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 28.08.2025](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

Автор: Веселин Валентинов (06.08.2025 21:14)

Адекватно войсково хранене

Раздел VII.

Материално осигуряване на военнослужещите

Чл. 224. (Изм. - ДВ, бр. 16 от 2010 г., в сила от 26.02.2010 г.) (1) На военнослужещите се осигуряват:

1. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2024 г. [*]) униформено облекло или равностойността му в евро;
2. порционни пари;

3. (изм. - ДВ, бр. 98 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 42 от 2019 г., в сила от 28.05.2019 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2024 г. [*]) бесплатна храна и ободряващи напитки или равностойността им в евро при занятия, учения, тренировки и лагери, при носене на дежурства и при извършване на други дейности със специфичен характер;

Предлагам:

Министерство на отбраната да преразгледа фактическото изпълнение на ал.3 и да се предприемат адекватни мерки за осигуряване на войсково хранене във всички формирования от БА. Да се придобие необходимо оборудване и имущество и се изградят способности за приготвяне на котлова храна. Консервите от Метро не са алтернатива, а изгубени пари на военнослужещите, на които се налага да се самоосигуряват при учения и тренировки.

Автор: Вълчо Атанасов (06.08.2025 21:02)

Предложение за изменение на параграф 81 от ЗИД на ЗОВСРБ

Предлагам § 81 да се измени по следния начин:

§ 81. Законът влиза в сила от 01 януари 2026 г. с изключение на § 29 и § 31, които влизат в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

Мотиви: Създаване на своевременна възможност на курсантите, които изпълняват задачи, свързани с учебния процес и подготовката им за изпълнение на военна служба като професия, извън постоянното им място за обучение, да се осигурява равностойността на полагащите им се храна и ободряващи напитки в лева или евро.

Автор: Petar Petrov (06.08.2025 20:17)

чл. 212, ал. 3 от ЗОВС

Съгласно чл. 212, ал. 3 от ЗОВС основното месечно възнаграждение за войник в момента е 2299 лв, на база средната работна заплата за второто тримесечие на 2025 година. За сравнение за месец март тази година средната работна заплата е вече 2559 лв и ще продължава да расте. Това означава че основното месечно възнаграждение на един войник винаги ще е под средната работна заплата за страната, а на един лейтенант може би ще се доближи до средната работна заплата. Така заложените в ЗОВС коефициенти по чл. 212, ал. 3 от ЗОВС (1 за войници и сержанти и 1.2 за офицери) са неадекватни на икономическата реалност и не отговарят на тенденциите на пазара на труда. Когато влизат в сила, те вече са безвъзвратно остарели.

Автор: Zlatko Belev (05.08.2025 17:07)

БЪЛГАРИЯ СРЕЩУ ВОЕННОСЛУЖЕЩИТЕ или ластраджиев, запянов, желязков, чебишева и другите вносители

Въведжате рестриктивни мерки!

Така ли ще спасявате некомплекта от военнослужещи, чрез установяване на норми, необосновано нарушаващи основни, неотменими граждански права на военнослужещите. Защо се прави така, че цената на вашата политика да се плаща от заварените военнослужещи, които до идването на вашия лидер бяха в мир със себеси и със правата и задълженията в закона.

Какво налага и какви са мотивите за въвеждането на рестриктивните мерки – вие твърдите „При установяване на несъвместимостите по чл 188 ЗОВС - Военнослужещите могат да попаднат в техния правен обсег само при **нарочно виновно неизпълнение**, което налага в този случай те също да бъдат ограничени в получаването на горепосоченото обезщетение и доволствие.“, защо тогава не предложите да се налага и дисциплинарното наказание УВОЛНЕНИЕ, на каквото почти е равносилно лишаването от „20-те“ заплати при освобождаване от военна служба?

Само от волята на военнослужещия ли могат да настъпят обстоятелствата водещи до несъвместимост?

Къде е баланса между реалния икономически и политически живот и възможностите за прекратяване на договора за военна служба – без да има гарантиран минимален организационен срок за това. Т. е. гарантираните от Конституцията права на гражданите съответно на военнослужещия да бъде избран и да участва в стопанския и политическия живот в страната е поставен в зависимост от волята на МО, дали да освободи военнослужещия в конкретен момент. Това е противоконституционно, защото е един вторичен непозволен от конституцията способ за отстраняване от своевременното участие в икономическия и политическия живот на обществото, от което са част военнослужещите.

Един вид се цели военнослужещият да бъде просто един „крепостен“ – парадокс с оглед прокламираното уважение към тази категория хора от закона.

Защо целите да накажете военнослужещите, които попаднат в хипотезите на чл. 188 ЗОВС, чрез лишаване от правото на обезщетение. Това е придобито право и сега действащия закон урежда изцяло баланса, защото и сега при неизпълнение на договора за военна служба, военнослужения дължи обезщетение за неспазения срок на договора, който му се приспада от обезщетението, когато разликата е положителна.

Отговора е ясен, защото сте това, което сте, защото резултатът от политиките и работа ви е **нула**. Интересуват ви само вашите привилегии, заплати и **безконтролно и необезпокоявано участие в снабдяването на въръжените сили**.

Другият аспект на тези рестриктивни мерки е „избягването на дисциплинарна отговорност от военнослужещите“, каквито са основните ви аргументи и мотиви за да го предложите. Дисциплинарната отговорност не може да се избегне и сега, но вие искате към евентуалната дисциплинарна отговорност да добавите и имуществена, но ще я взимате от децата и съпрузите на военнослужещите. От едни хора при които в повета случаи няма да има умисъл, за да ги давате на създаденото стадо от послушни АПЗ-та.

Командирите с оглед конкретните казуси и случаи, следва да могат да решават в кой случай са налице основания за освобождаване от военна служба по взаимно съгласие и в кой от случаите да отказват такова освобождаване до изхода от съответната проверка или производство, когато има вероятност за избягване на наказателна или дисциплинарна отговорност, както правилно и конституционносъобразно са въведени съществуващите текстове уреждащи по-гореизложените хипотези.

Другия скрит замисъл на предлаганите рестрикции е създаването на страх у военнослужещите, които правите свидетели на полузаконно и нецелесъобразно изразходване на финансови средства, за снабдяване на Въоръжените сили с необходимите материални и нематериални средства. Въвеждате бухалка, с която да се бетонират порочни практики. Това е незаконосъобразно и противоконституционно.

Основно правило при реализирането на наказателна отговорност е **„По добре е 100 виновни да са на свобода, отколкото 1 невиновен да бъде лишен от свобода“**. На какво основание предлагате да се зачеркнат двадесет, двадесет и седем или както по-нататък във времето ще предложите да се служи до умиране, безупречната служба, заради изпити 2 бири (Командирите/началниците знаят, за съответния военнослужещ такова събитие инцидентно ли е или е типично за човека военнослужещ. Те трябва да решават съдбата на този военнослужещ, **не вие.**)

По тези съображения предложените рестриктивни мерки не следва да се реализират и да останат съществуващите текстове, без редакции.

Автор: Zlatko Belev (05.08.2025 17:02)

БЪЛГАРИЯ СРЕЩУ ВОЕННОСЛУЖЕЩИТЕ

предлагам следната редакция на чл. 25, ал. 2 ЗОВС

„ал. 2 При изпълнение на правомощията си по този закон министърът на отбраната се подпомага от заместник-министри, секретар на отбраната и началник на отбраната.“

По същество предлагам да отпадне думата „постоянен“ от словосъчетанието „постоянен секретар на отбраната“.

МОТИВИ:

Целта на предложението е следната – да не се допусне, някой да се вкопчи в думата „постоянен“ и да иска постоянно да е, постоянен секретар на отбраната.

Гражданският контрол в отбраната се изроди в гражданско управление и резултатите са налице – тотална демотивация на личния състав и формализъм с оглед липсата на перспектива. Недопустимо е постоянно едно и също лице да е постоянен секретар докато за началниците на отбраната е въведен ограничен мандат. Това една напълно излишна и паразитна длъжност, която не развива способности а напротив

създава неформален подмолен, център на влияние и политики.

Введе се като правило „постоянният секретар“ да подписва заповеди, с които да командва, управлява и да администрира, дейности касаещи военнослужещи. Къде в текстовете на ЗОВС, той има вменени такива правомощия. Такъв паразитен и неформален център на ръководство и управление, който измества министъра и началника на отбраната е пагубен за системата и вече е довел до пълна деморализация на огромна част от хорта в отбраната. МО вече е негово феодално владение.

Автор: Иван Кировски (05.08.2025 15:15)

§ 55 и § 54

§ 55. отменя чл. 216

§ 54. чл. 215 се изменя така:

- (1) Военнослужещите имат право на допълнително възнаграждение за временно изпълнение на задълженията на отсъстващ повече от 30 работни дни военнослужещ, притежаващ същия образователен ценз.
- (2) Заместването по ал. 1 се извършва със заповед на командира или началника, който има право да назначава на длъжността на отсъстващия.
- (3) За времето на заместването военнослужещият продължава да изпълнява задълженията на основната си длъжност.
- (4) Размерът на допълнителното възнаграждение по ал. 1 е 20 на сто от основното месечното възнаграждение за вакантната длъжност и притежаваното от военнослужещия военно звание.
- (5) Възнаграждението по ал. 1 не се изплаща по време на отпуск.
- (6) Възнаграждението по ал. 1 не се изплаща на военнослужещите, които заместват подчинените им служители.
- (7) Възнаграждението по ал. 1 е с непостоянен характер.
- (8) При овакантиране на длъжността, се обявява в последващия регистър на вакантни длъжности, ако не бъде обявена се прекратява възнаграждението по ал. 1 от датата на регистъра.

Мотиви:

- Известна компенсация за назначените да изпълняват задължения/заместване на драг военнослужещ.
- Мотива за образователен ценз, пример: капитан може да замества майор ако отговаря на изискванията на длъжността а именно ако няма „академия“ може да замества само „не академична“ длъжност на 21 длъжностно ниво на 22

длъжностно ниво не може поради изискването за образование.

- Съгласно чл. 64 от Колективния трудов договор на МО, цивилните служители имат подобно право за заместване, без то да бъде ограничавано във времето както е ограничено за срок от една година в сегашният текст на закона.
- Ограничението за заместник не е съвсем коректно.

Хипотеза, на „оперативно ниво“ – отсъства повече от 30 дни, „Началник щаб на/по ... „ ако го замества „Заместник-началник на щаба на/по...“ при така въведеното ограничение не може да замества и да получава компенсация(възнаграждение) но ако също така отсъстват и „замесниците“ „началника на отдел .....“ може да му се плаща за заместване на „Началник щаб на/по....“.

И Заместник-началник на щаба на/по.... и „Началника на отдел .....“ си имат достатъчно свой задължения, не изглежда справедливо на единия да възможно да се изплаща възнаграждение на другия не.

Също така справедливо е когато се изпълняват задължения на друга длъжност да се заплаща за това, в крайна сметка е предвидено да има конкретен брой и вид длъжности за да се изпълнят поставените задачи!

Автор: ivan georgiev (05.08.2025 14:34)

Заместване на военнослужещ от цивилен служител.

Нова алинея (7) към чл.296

На цивилните служители, работещи по трудово правоотношение в Министерство на отбраната, Българската армия и в структурите на пряко подчинение на Министъра на отбраната, за които не се прилагат Закона за държавния служител и чл.107а от Кодекса на труда, се изплаща допълнително възнаграждение при условията на чл.259 от КТ в случаите когато изпълняват част от служебните задължения на отсъстващ военнослужещ служител. Длъжностите за които това е допустимо, както и размера на допълнителното възнаграждение се определя от Министъра на отбраната.

МОТИВИ: От последно проведените ОССС-МО се разбра, че такива длъжности има и цивилните служители трябва да бъдат овъзмездени. Аналогичен текст има и в Закона за МВР./чл.180, ал.8/

Автор: ivan georgiev (05.08.2025 14:29)

Заместване на военнослужещ от цивилен служител.

Нова алинея (7) към чл.296

На цивилните служители, работещи по трудово правоотношение в Министерство на отбраната, Българската армия и в структурите на пряко подчинение на Министъра на отбраната, за които не се прилагат Закона за държавния служител и чл.107а от Кодекса на труда, се изплаща допълнително възнаграждение при условията на

чл.259 от КТ в случаите когато изпълняват част от служебните задължения на отсъстващ военнослужещ служител. Длъжностите за които това е допустимо, както и размера на допълнителното възнаграждение се определя от Министъра на отбраната.

МОТИВИ: От последно проведените ОССС-МО се разбира, че такива длъжности има и цивилните служители трябва да бъдат овъзмездени. Аналогичен текст има и в Закона за МВР./чл.180, ал.8/

Автор: Ivan Robev (05.08.2025 13:42)

Мотиви за изменение на чл. 142, ал. 2

§ 29 от ЗИД ЗОВСРБ предвижда в чл. 142, ал. 2 да се създаде буква „з“, съгласно която на курсантите се изплаща равностойността в лева или евро на полагащата им се храна и ободряващи напитки **само** при изпълнение на задачи, свързани с учебния процес и подготовката им за изпълнение на военна служба като професия, извън постоянното им място за обучение.

В мотивите към законопроекта за изменение и допълнение липсва аргументацията относно уреждането само на този частен случай, в който е допустимо изплащането на равностойността на полагащата се храна.

Липсват и мотиви относно различното третиране на курсантите, които изпълняват задачи извън постоянното им място на обучение в сравнение с тези, които са в постоянното си място на обучение и във военното формиране/структура по обективни причини (хипотези свързани с приложението на Закона за обществените поръчки, липса на помещение за приготвяне и/или сервиране на храна и др.) не е организирано войсково хранене или хранене от външен изпълнител.

Липсват мотиви относно различното третиране на военнослужещите и курсантите, пък били те и с особен статут, предвид факта че на военнослужещите се изплаща равностойността на полагащата се храна когато във военното формиране/структура по обективни причини не е организирано войсково хранене или хранене от външен изпълнител (чл. 224, ал. 1, т. 3 от ЗОВСРБ във връзка с Наредба № Н-5/2015 г. за условията, реда и нормите за осигуряване на безплатна храна и ободряващи напитки в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия в мирно време).

Важността на храненето е несъмнена – за курсантите, тъй като се обучават за изпълнение на отговорната военна служба, а за военнослужещите, тъй като експлоатират, обслужват и поддържат техника за милиони. В настоящия случай възниква въпроса, чие хранене е по-важно и защо това не е аргументирано по

Автор: Ivan Robev (05.08.2025 10:43)

Изменение на чл. 142, ал. 2

§ 29 от ЗИД ЗОВСРБ предвижда в чл. 142, ал. 2 да се създаде буква „з“, съгласно която на курсантите се изплаща равностойността в лева или евро на полагащата им се храна и ободряващи напитки **само** при изпълнение на задачи, свързани с учебния процес и подготовката им за изпълнение на военна служба като професия, извън постоянното им място за обучение.

Следователно възниква въпроса **как следва законосъобразно да се осигури полагащата се храна на курсантите, когато се намират в постоянното им място на обучение**, при така направеното предложение за изменение, и имайки предвид въведената с чл. 3, ал. 4 от *Наредба № Н-5/2015 г. за условията, реда и нормите за осигуряване на безплатна храна и ободряващи напитки в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия в мирно време*, забрана за плащането на равностойността ѝ, **за времето, през което се обжалват процедури по възлагане на храненето на външен изпълнител, при прекратяване на обществена поръчка и други хипотези, свързани с приложението на Закона за обществените поръчки (отказ на изпълнител да сключи договор, предсрочно прекратяване на сключен договор за възлагане на храненето и др.), както и при липса на помещение, в което да бъде приготвяна и/или сервирана храна.**

Очевидно така предложения текст не урежда максимален брой хипотези, а само частен случай.

Предвид изложените по-горе мотиви предлагам следния текст: „храна и ободряващи напитки или равностойността им в лева или евро – по норми, при условия, по ред и в размери, определени с акт на министъра на отбраната.“

Автор: Георги Георгиев (04.08.2025 16:33)

Предложение за изменение на чл.141, ал.6, т.3

Да се запази изискването за 10 годишен срок за кандисатстване за прием на военна служба от бивши военнослужещи посочен в чл. 141, ал.6, т.3. Същите притежават необходимата квалификация и образование, които нямат срок на приложение. Военнослужещите изпълнявали кадрова военна служба не се нуждаят от допълнителна инвестиция за обучение и подготовка. Намаляването на 10 годишния срок на 3 години не води до облекчаване на условията за прием на военна служба от бивши военнослужещи.

Автор: ivan georgiev (04.08.2025 12:27)

Нова ал. (7) към чл.296 от ЗОВСРБ

На цивилните служители, работещи по трудово правоотношение в Министерство на отбраната, Българската армия и в структурите на пряко подчинение на Министъра на отбраната, за които не се прилагат Закона за държавния служител и чл.107а от Кодекса на труда, се изплаща допълнително възнаграждение при условията на чл.259 от КТ в случаите когато изпълняват част от служебните задължения на отсъстващ военнослужещ служител. Длъжностите за които това е допустимо, както и размера на допълнителното възнаграждение се определя от Министъра на отбраната.

МОТИВИ: От последно проведените ОССС-МО се разбира, че такива длъжности има и цивилните служители трябва да бъдат овъзмездени. Аналогичен текст има и в Закона за МВР./чл.180, ал.8/

Автор: ivan georgiev (04.08.2025 12:26)

Нова ал. (7) към чл.296 от ЗОВСРБ

На цивилните служители, работещи по трудово правоотношение в Министерство на отбраната, Българската армия и в структурите на пряко подчинение на Министъра на отбраната, за които не се прилагат Закона за държавния служител и чл.107а от Кодекса на труда, се изплаща допълнително възнаграждение при условията на чл.259 от КТ в случаите когато изпълняват част от служебните задължения на отсъстващ военнослужещ служител. Длъжностите за които това е допустимо, както и размера на допълнителното възнаграждение се определя от Министъра на отбраната.

МОТИВИ: От последно проведените ОССС-МО се разбира, че такива длъжности има и цивилните служители трябва да бъдат овъзмездени. Аналогичен текст има и в Закона за МВР./чл.180, ал.8/

Автор: Ivan Dimitrov (03.08.2025 15:19)

Равнопоставеност

Абсолютно ,трябва да се приеме предложението да се отмени параграф § 7 ПЗР към Закона за изменение и допълнение на ЗОВСРБ (ДВ, бр. 38 от 2020 г., в сила от 24.04.2020 г.), чрез който пределната възраст за военна служба на военнослужещите, които към датата на влизането в сила на този закон са упражнили правото си на пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на КСО, в интерес на службата може да бъде удължена до три години по решение на министъра на отбраната след мотивирано предложение по команден ред. " Отмяната на посочената норма ще осигури еднакви възможности за военна служба на всички военнослужещи."-както се казва в предложението! По добре късно,отколкото никога! Този двоен стандарт,който предостави финансови и социални привилегии само на определен голям кръг от хора, сътворен през 2015 г в КСО и пак допуснат през 2020 г.. трябва да се прекрати! Още преди 3 г. след вдигането на тавана на пенсиите ,от МО официално констатираха, че се получава

"Осезаем дисбаланс в доходите" между "упражнили" и "невъзможно да упражнят", който води до "демотивация за служба и кариерно развитие на останалата част", още повече, че такъв феномен-"пенсионери с пагони" няма в никоя друга армия! Отделно има и Риск от корупция в подбора, на кой "упражнил" да се дадат още 3 г. пенсия и заплата, както констатираха официално от Антикорупционната комисия още през 2020 г. И в проведени анкети сред военнослужещите 80 % се обявяват срещу получаването едновременно на пенсия и заплата и също се отчита твърдо възможността от прилагане на "корупционни практики" при прилагане Параграф § 7 ПЗР към Закона за изменение и допълнение на ЗОВСРБ (ДВ, бр. 38 от 2020 г., в сила от 24.04.2020 г.) даващ възможност за удължаване на службата на "упражнили" до 3 г.! Предложението за отмяна на този спорен и конфликтен параграф § 7 ПЗР към Закона за изменение и допълнение на ЗОВСРБ (ДВ, бр. 38 от 2020 г., в сила от 24.04.2020 г.), трябва да се приеме и Параграфа да се отмени!

Автор: Милена Атанасова (03.08.2025 11:09)

Компенсации и почивки

Уважаеми господа и дами властимащи, защо цената за увеличените заплати в сектор Сигурност отново трябва да бъде заплатена от военнослужещите.

Мнението ми е, че с постоянното вдигане на пенсионната възраст и орязване на отпуски и компенсации се демотивират военнослужещите с опит, а по-младите колеги напускат бързо редиците на армията.

В нормално развиващите се държави когато увеличават стажа или отнемат част от придобивките обвързват това с подобряване условията на труд и работна среда. В България и в частност в М.О.

се готвят грандиозни промени засягащи пряко всички военнослужещи, без да се направи дори и опит за събеседване със служителите за проблеми в службата предложения за подобрения и осигуряване на по-добра работна среда.

Проблема с отпуските и компенсациите възниква пряко желанията на редовите военнослужещи и в интерес на службата.

С орязване на компенсации и отпуски няма да привлечете нови попълнения, а ще загубите служители с опит

Автор: Илия Христозов (02.08.2025 14:43)

Предложение за допълнение на чл. 52, ал. 1 от ЗОВСРБ

Предлагам разпоредбата на чл. 52, ал. 1 от ЗОВСРБ да стане:

*„Чл. 52. (1) Въоръжените сили на Република България гарантират суверенитета, **сигурността** и независимостта на страната и защитават нейната териториална цялост.“,*

т.е. да се добави думата „сигурността“ и запетайката пред нея.

Мотиви: Сегашният текст на чл. 52, ал. 1 от ЗОВСРБ е:

„Чл. 52. (1) Върхожените сили на Република България гарантират суверенитета и независимостта на страната и защитават нейната териториална цялост.“

Едно сравнение с релевантната разпоредба от Конституцията, а именно чл. 9, ал. 1:

*„Чл. 9. (1) (Предишен текст на чл. 9 - ДВ, бр. 12 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) Върхожените сили гарантират суверенитета, **сигурността** и независимостта на страната и защитават нейната териториална цялост.“*

разкрива, че между двете разпоредби има малка, но важна разлика и тази разлика е, че в чл. 52, ал. 1 от ЗОВСРБ липсва думата „сигурността“.

Това на практика означава, че разпоредбата на чл. 52, ал. 1 от ЗОВСРБ е противоконституционна, в смисъл, че не е пълна и че не отговаря на целия текст на чл. 9, ал. 1 от Конституцията, а някой си е позволил да съкрати конституционния текст.

Лесно може да се провери, че в предишния ЗОВСРБ, обн. ДВ. бр. 112 от 27 декември 1995г. и отм. ДВ. бр. 35 от 12 май 2009 г., този текст е бил в чл. 64 и е бил едно към едно, както в Конституцията:

*„Чл. 64. Върхожените сили на Република България гарантират суверенитета, **сигурността** и независимостта на страната и защитават нейната териториална цялост.“*

Предишният ЗОВСРБ е приет 1995 г., т.е. 4 (четири) години след приемането на новата Конституция. Следователно той е бил в съответствие с Конституция и 14 години никой не е имал забележки по тази разпоредба и след това тихомълком (без никаква известна на обществото важна причина) се прави тази уж дребна промяна.

Не съм забелязал в някой друг закон да има разпоредба, която да посочва кое друго ведомство (извън Върхожените сили) гарантира сигурността на страната. **На практика се получава, че има законова празнота за сигурността на страната.** Но дори и да има такава разпоредба, то тя ще е противоконституционна, защото пряко ще противоречи на чл. 9 ал. 1 от КРБ, ако ведомството е извън върхожените сили.

Важно е да се отбележи, че разпоредбата на чл. 9, ал. 1 е в сила, както за мирно, така и за военно време.

Затова е необходимо да се добави думата „сигурността“ в чл. 52, ал. 1 от ЗОВСРБ, за да има съответствие с Конституцията, защото Конституцията е над всичко. Дори и в договорът за ЕС е посочено, че националните конституции са над европейското законодателство и освен това изрично е посочено, че в областта на сигурността всяка държава има суверенното право да определя свои правила. Следователно, след като Конституцията повелява, че само Върхожените сили и никой друг гарантират сигурността на страната, не може в най-висшия нормативен акт, който „уреща обществените отношения, свързани с отбраната и с върхожените сили на Република България“ (чл. 1 от ЗОВСРБ), в съответната разпоредба, която законово регламентира висшите цели на Върхожените сили (чл. 52, ал. 1), да не присъства

думата „сигурност“.

Във връзка с гореизложеното предлагам в чл. 52, ал. 1 от ЗОВСРБ след думата „суверенитета“ да се сложи запетая и да се добави думата „сигурността“.

Автор: Илия Христозов (02.08.2025 14:43)

Предложение за изписване с главна буква на израза „Въоръжените сили“ в ЗОВСРБ

Предлагам да се изписва с главна буква изразът „Въоръжените сили“ в наименованието на ЗОВСРБ и навсякъде в текстовете на закона, в които са посочени Въоръжените сили като обособена структурна единица.

Мотиви: Един внимателен преглед на Конституцията на Република България, **така както е обнародвана** в ДВ, бр. 56 от 13 юли 1991 г. разкрива, че в разпоредбите, в които се посочват Въоръжените сили като обособена структурна единица, това наименование е изписано с главна буква. По същия начин, **с главна буква е изписано „Въоръжените сили“ и в отменения през 1995 г. Закон за всеобщата военна служба.**

Разпоредбите на Конституцията, в които Въоръжените сили са изписани с главна буква са

*„Чл. 100. (1) Президентът е върховен главнокомандващ на **Въоръжените сили** на Република България.*

*(2) Президентът назначава и освобождава висшия команден състав на **Въоръжените сили** и удостоява с висши военни звания по предложение на Министерския съвет.“*

и

*„Чл. 105. (2) Министерският съвет осигурява обществения ред и националната сигурност и осъществява общото ръководство на държавната администрация и на **Въоръжените сили**.“*

Видно е, че в тези разпоредби Въоръжените сили се имат предвид като цялата **обособена структурна единица.**

В разпоредбите, в които за понятието въоръжени сили се имат предвид отделни военни формирования, наименованието е изписано с малка буква, например чл. 84, т. 11:

„Чл. 84. Народното събрание:

*11. разрешава изпращането и използването на български **въоръжени сили** извън страната, както и пребиваването на чужди войски на територията на страната или преминаването им през нея;“*

В чл. 9, ал. 1:

„Чл. 9. (1) (Предишен текст на чл. 9 - ДВ, бр. 12 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

Въоръжените сили гарантират суверенитета, сигурността и независимостта на страната и защитават нейната териториална цялост.“

наименованието „Въоръжените сили“ е в началото на изречението, така че си е с главна буква.

Изразът „въоръжените сили“ се среща само на още едно място в Конституцията и това е новата разпоредба на чл. 9, ал. 2, която е добавена през 2007 г.:

*„(2) (Нова - ДВ, бр. 12 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) Дейността на **въоръжените сили** се урежда със закон.“*

и където „въоръжените сили“ е изписано в малка буква. В този случай не е ясно защо вносителите са го изписали с малка буква и какъв смисъл са вложили в това понятие. Много вероятна причина за такова изписване е, че е действащия по онова време ЗОВСРБ изразът „въоръжените сили“ се е изписвал с малка буква, а изразът „Българската армия“ с голяма буква, макар че от разпоредбата на чл. 50, ал. 1 от сега действащия ЗОВСРБ е видно, че Българската армия е само една част от целия състав на Въоръжените сили. Следователно щом Българска армия е с главна буква, е логично и по-голямата структура на Въоръжените сили на Република България също да е с главна буква. А и такава е била волята на законодателите при съставяне на Конституцията и на предишните военни закони.

Във връзка с гореизложеното предлагам да се изписва с главна буква изразът „Въоръжените сили“ в наименованието на ЗОВСРБ и навсякъде в текстовете на закона, в които са посочени Въоръжените сили като обособена структурна единица.

Автор: Илия Христов (02.08.2025 14:42)

Предложение за отмяна на чл. 136, ал. 3 от ЗОВСРБ - 3 част

Тази разпоредба е неадекватна, защото тя не дава никаква информация какво ще се прави и каква е целта на цялото мероприятие. Според текста задължително е само представянето, т.е. след представянето генералът/адмиралът може да си тръгне и да ги остави депутатите и министърът/зам.-министърът да си говорят.

Законът не дава отговор и на въпроса дали при всяко удостояване с висше офицерско звание на един и същи офицер следва да се прави такова представяне. Това може да доведе до практическото обезсмисляне на разпоредбата, ако е необходимо отново да се представят вече представени лица. Тази неясна разпоредба, в която не се разбира вложеният смисъл, не допринася за утвърждаването на правовата държава. Същевременно тя крие риск и създава предпоставки от политизиране на висшия команден състав на Въоръжените сили.

Освен всичко друго, **разпоредбата е и юридически сбъркана и неиздържана.** В нея става въпрос за „удостояване с висше **военно** звание с указ на президента на републиката“, но терминът който се използва най-често в ЗОВСРБ, а и в указите на

президента е „висше **офицерско звание**“. На практика, понеже няма генерал/адмирал, който да е удостоен с висше **военно** звание, следователно може да не се ходи за представяне в Комисията по отбрана и няма да има нарушение на закона. Всичко това разкрива колко безсмислена и безумна е тази разпоредба, но разкрива и колко слаби са били военната подготовка и познаването на закона на нейните вносители и на депутатите, които са я приели. Трябва да се има предвид, че тази разпоредба бе приета на два пъти с гласуване в пленарната зала, поради наложеното вето от президента.

На основание гореизложеното предлагам разпоредбата на чл. 136, ал. 3 от ЗОВСРБ да се отмени.

Автор: Илия Христозов (02.08.2025 14:41)

Предложение за отмяна на чл. 136, ал. 3 от ЗОВСРБ - 2 част

Ето защо ще е недопустимо под претекст, че е нужен контрол и прозрачност в дейността на даден висш държавен орган, който и да е друг висш държавен орган по пътя на разширително тълкуване на конституционните разпоредби, които определят неговия правен статус и правомощия, да им придава по-широк смисъл, отколкото те имат. Подобен подход не е нищо друго освен дописване и следователно предизвикателство срещу конституционно закрепената формула, по която следва да функционира управлението на държавата.

Ясно е видно, че според КС „Същността на парламентарния контрол е Народното събрание **да получава информация** за законността и целесъобразността на дейността на правителството по въпроси, които засягат държавни и обществени интереси“

и следователно парламентарните комисии нямат право да привикват „за представяне“ представители на изпълнителната власт, когато това е извън техните правомощия, които са посочени в Конституцията и ПОДНС (парламентарен контрол, проучвания и анкети). В случая, първо не са налице хипотезите на парламентарен контрол, проучване или анкета и второ, дори не се отнася до представители на изпълнителната власт, а до новоназначени генерали и адмирални, които са напълно извън изпълнителната власт и дори още нищо не са направили на новите си длъжности, за да има какво да им се контролира.

Според чл. 73 от Конституцията:

„Чл. 73. Организацията и дейността на Народното събрание се осъществяват въз основа на Конституцията и на правилник, приет от него.“

Следователно само в ПОДНС може да се дават права и задължения на депутатите, които да са различни от тези, които са посочени в самата Конституция.

Следователно, след като в ПОДНС не се позволява на парламентарните комисии да искат представяне на новоназначени генерали и адмирални, без това да има някаква връзка с конкретен парламентарен контрол, проучване или анкета, не може в друг

нормативен акт това да се позволи и това на практика е дописване на Конституцията.

Ако се анализира внимателно разпоредбата на чл. 139 от ПОДНС:

*„Чл. 139. Държавните и местните органи и техните администрации са длъжни да **оказват съдействие на народния представител** и да му предоставят при поискване сведения и документи **във връзка с изпълнение на правомощията** му в срок от 14 дни. Народният представител **има право на достъп до държавните и местните органи и организации**, както и на достъп до информация за вида и размера на задължения на държавни ведомства и органи на местното самоуправление и местната власт, както и на държавни или общински дружества.“*

ще се убедим, че съдействието се изисква само **„във връзка с изпълнение на правомощията“**, а от гореизложеното е видно, че в случая такива правомощия няма. А от второто изречение е видно, че ако имат голямо желание да се запознаят с новоназначените генерали и адмиралаи, депутатите от Комисията по отбрана могат да им идат на посещение, макар че и това е доста спорно, защото повечето военни формирования не се вписват, според мен, в понятията *„държавните и местните органи и организации“*. А и това посещение е логично да е някакво разумно време след встъпването в новата длъжност, а не веднага след издаването на указа, каквото е изискването на разпоредбата. Това време е необходимо на новоназначените за да добият някаква практическа представа на новите отговорности и задачи и перспективите за развитие и така ще бъдат значително по-полезни при евентуална беседа.

Освен всичко гореизложено, считам че тази разпоредба е неадекватна и уронваща достойнството (да не кажа по-силна дума) на висшия команден състав от Въоръжените сили. Уронваща достойнството е по няколко причини, а една от тях е, че според тази разпоредба новоназначените генерали и адмиралаи трябва да се придружават и *„представят в Комисията по отбрана на Народното събрание от министъра на отбраната или определен от него заместник-министър“*. Ясно е, че всеки генерал/адмирал може сам да се яви пред който и да е държавен орган, да се представи и да кажи каквото трябва и няма нужда някой да го съпровожда като малко дете и да го представя. Освен това, сякаш нарочно в разпоредбата се дава изрична възможност да го съпровожда и заместник-министър, но докато министърът на отбраната по закон е пряк началник на всички генерали и офицери (защото е непосредствен началник на началника на отбраната), то заместник-министрите не им се явяват никакви началници.

Автор: Илия Христов (02.08.2025 14:39)

Предложение за отмяна на чл. 136, ал. 3 от ЗОВСРБ - 1 част

Предлагам да се отмени разпоредбата на чл. 136, ал. 3 от ЗОВСРБ, която има следния текст:

„(3) (Нова – ДВ, бр. 85 от 2017 г.) Офицерите, след удостояване с висше военно звание с указ на президента на републиката, се представят в Комисията по отбрана

на Народното събрание от министъра на отбраната или определен от него заместник-министър.“

Мотиви: Считаю че тази разпоредба е незаконосъобразна и противоречи на разпоредбите на „Правилника за организацията и дейността на Народното събрание“ (ПОДНС) и дори противоречи и на разпоредбите на Конституцията на Република България.

В сега действащия ПОДНС липсва специална разпоредба относно правомощията на постоянната Комисия по отбрана и затова за нея са приложими общите правомощия на всички постоянни комисии в НС, които са посочени в чл. 26, ал. 1 от ПОДНС:

*„Чл. 26. (1) Постоянните комисии разглеждат законопроекти, годишната програма по чл. 116, проекти за решения, декларации и обръщения и други предложения, **разпределени им от председателя на Народното събрание**, изготвят доклади, предложения и становища по тях.“*

Видно е, че според ПОДНС никоя постоянна комисия в НС няма правомощия да изисква представянето на новоназначени длъжностни лица и то задължително придружавани от ресорния министър, още повече без санкцията на председателя на Народното събрание. Следователно това е прецедент и на мен не ми е известно в друг закон да има подобна разпоредба.

Според Конституцията на Република България:

„Чл. 105. (2) Министерският съвет осигурява обществения ред и националната сигурност и осъществява общото ръководство на държавната администрация и на Въоръжените сили.“

и затова подобни действия в тези области са в компетентността на изпълнителната власт, но не и на НС, а още по малко на една отделна постоянна комисия. Следователно с тази разпоредба се нарушава принципа на разделение на властите.

Затова и текста от **чл. 136, ал. 3 от ЗОВСРБ** е в **противоречие дори и с Конституцията**, защото според чл. 79, ал. 2 от Конституцията:

„Чл. 79. (2) Постоянните комисии подпомагат дейността на Народното събрание и упражняват от негово име парламентарен контрол.“

а дейността на НС според чл. 62, ал. 1 е:

„Чл. 62. (1) Народното събрание осъществява законодателната власт и упражнява парламентарен контрол.“

Има редица решения на Конституционния съд, в които ясно е посочено, че парламентарният контрол не може да се използва за даване на разпореждания към изпълнителната власт или други държавни органи.

В Решение № 20 от 23.XII.1992 г. на КС на РБ по конст. д. № 30/92 г. се посочва, че „**Поначало парламентарният контрол не може да се счита като средство за управление на парламента, защото парламентът не управлява, а оставя това да**

прави правителството.“

В Решение № 1 от 12.03.2013 г. на КС по к. д. № 5/2012 г. КС посочва, че „България е република с парламентарно управление (чл. 1, ал. 1 от Конституцията), **което не означава управление на парламента, а на избраното от него правителство. Същността на парламентарния контрол е Народното събрание да получава информация за законността и целесъобразността на дейността на правителството** по въпроси, които засягат държавни и обществени интереси, **с цел да прецени политиката на правителството следва ли политиката на избралия го парламент, за да продължи да се ползва с доверието му.“**

В Решение № 6 от 11.04.2012 г. на КС по к. д. № 3/2012 г. се посочва, че „Обстоятелството, че според формата си на управление Република България е парламентарна република обаче не означава, че тя се управлява от Народното събрание. Парламентарно управление не означава управление на парламента. **Нещо повече, в духа на принципа за разделение на властите Конституцията изчерпателно определя компетентността на парламента, което идва също да покаже, че не му позволява да се вмесва или обсебва всеки аспект на управлението.** Според нея основните правомощия на Народното събрание са да осъществява законодателната власт и да упражнява парламентарен контрол (чл. 62, ал. 1 от Конституцията), както и други изрично посочени правомощия (чл. 84 и сл. от Конституцията), които влизат в тези две функции. **Въобще Конституцията отхвърля представата за парламент, който притежава обща компетентност и може да се намесва в която и да е сфера на управлението. Оттук и възгледът, че няма въпрос, който парламентът не може да реши, не намира конституционна опора.**

Автор: Илия Христозов (02.08.2025 14:33)

Предложение за промяна на чл. 33, ал. 3, 4 и 5 от ЗОВСРБ - 2 част

Ясно е видно, че на заседанията на Съвета по отбрана има изрично законово задължение да се разглеждат само общите стратегически документи (с изключение на предложенията за назначаване и освобождаване на висшия команден състав и удостоверяването на офицери с висши военни звания, но реално и тези предложения са направени и внесени само от министъра на отбраната), а разглеждането и решаването на реалните практически важни проблеми по осигуряването на Въоръжените сили зависи само от благоволенieto на министъра на отбраната, дали ще реши да ги внесе за разглеждане в Съвета по отбрана или ще си ги решава сам. **Считам, че всичките тези законови разпоредби значително нарушават разумния баланс между правомощията на висшето цивилно и висшето военно ръководство (цивилната и военната експертиза) на Въоръжените сили, което оказва неблагоприятно отражение на тяхното развитие.**

С цел осигуряване на разумен баланс между правомощията на цивилното и военно ръководство **предлагам разпоредбите на чл. 33, ал. 4 и 5 от ЗОВСРБ да се изменят, както следва:**

“(4) Всеки член на Съвета по отбрана може да внася за разглеждане в Съвета по отбрана и други въпроси.

(5) Министърът на отбраната определя правилата за работа на заседанията на Съвета по отбрана.”

Поради същата причина (разумен баланс между правомощията на цивилното и военно ръководство) и горепосочената обосновка **предлагам разпоредбата на чл. 33, ал. 3 да се допълни с нови точки 6 и 7 със следното съдържание:**

„6. предложенията за логистичното осигуряване на Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия;

7. предложенията за финансовото и материалното осигуряване на личния състав на Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия.“

С горепосочените промени ще се осигури законова гаранция за разумен баланс между правомощията на цивилното и военно ръководство на Въоръжените сили.

Автор: Илия Христозов (02.08.2025 14:31)

Предложение за промяна на чл. 33, ал. 3, 4 и 5 от ЗОВСРБ - 1 част

Предлагам да се изменят и допълнят разпоредбите на чл. 33, ал. 3, 4 и 5 от ЗОВСРБ

Мотиви: Сега действащите разпоредби на чл. 33, ал. 4 и 5 от ЗОВСРБ са:

“(4) Министърът на отбраната внася за разглеждане в Съвета по отбрана и други въпроси.

(5) Министърът на отбраната определя правилата за работа и дневния ред на заседанията на Съвета по отбрана.”

Тези разпоредби се появяват едва в новия ЗОВСРБ (обн. ДВ, бр. 35 от 12 май 2009 г.) и напълно отсъстват в предишния отменен ЗОВСРБ. Ясно е видно, че според закона само министърът на отбраната може да определя какво да се допусне до разглеждане от Съвета по отбрана (Съвета). Ако някой от членовете на Съвета предложи нещо за разглеждане, това пак ще зависи от благоволенieto на министъра, а не например от мнозинството в Съвета. **Считам, че с тези разпоредби значително се ограничава възможността на висшето военно ръководство да участва във вземането на важните решения в областта на отбраната и Въоръжените сили.**

Ще опиша хронологията на процеса на ограничаване на правомощията на висшето военно ръководство. В новия ЗОВСРБ (обн. ДВ, бр. 35 от 12 май 2009 г.) първо се появява разпоредбата в чл. 33, ал. 4:

„(4) Министърът на отбраната определя правилата за работа и дневния ред на заседанията на Съвета по отбрана.“

Такава разпоредба липсваше в отменения ЗОВСРБ и с нея започва ограничаването на правомощията на висшето военно ръководство, защото неговите представители в Съвета вече не могат да определят дневния ред на заседанията. Но все още в разпоредбата на чл. 33, ал. 3, т. 9 е бил налице текста от предишния закон:

„(3) Съветът по отбрана подпомага министъра на отбраната по въпроси, свързани със:

9. други въпроси от компетентността на министъра на отбраната.“,

който все пак позволява на заседанията да се предложат за разглеждане и други въпроси, освен включените в дневния ред. Тази възможност бързо е премахната след по-малко от година и с ДВ, бр. 16 от 2010 г. са направени промени, като разпоредбата на чл. 33, ал. 3, т. 9 е отменена и се появява новата разпоредба на чл. 33, ал. 4:

„(4) Министърът на отбраната внася за разглеждане в Съвета по отбрана и други въпроси.“,

а предишната ал. 4 става ал. 5. По този начин **вече само** министърът на отбраната има право да определя какво да се разглежда от Съвета по отбрана и какво не и следователно висшето военно ръководство вече е значително ограничено за вземането на важните решения.

Прави впечатление, че с промените през 2010 г. от разпоредбата на чл. 33, ал. 3 отпадат и разпоредбите на т. 6 и 7:

„(3) Съветът по отбрана подпомага министъра на отбраната по въпроси, свързани със:

6. логистичното осигуряване на министерството;

7. финансовото и материалното осигуряване на личния състав на министерството;“

и решаването на тези важни въпроси също вече зависи само от волята на министъра на отбраната и няма законово изискване те да се разглеждат и приемат на заседанията на Съвета.

Сега действащата разпоредба на чл. 33, ал. 3 от ЗОВСРБ е:

„(3) Съветът по отбрана подпомага министъра на отбраната, като в него се внасят за обсъждане:

1. проект на Национална отбранителна стратегия;

2. проект на устройствен правилник на Министерството на отбраната;

3. проект на бюджет на министерството;

4. проект на план за развитие на въоръжените сили;

5. предложенията за назначаване и освобождаване на висшия команден състав и удостоверяването на офицери с висши военни звания.“

Автор: Илия Христозов (02.08.2025 14:29)

Предложения за други промени в ЗОВСРБ

Ще направя и ще обоснова няколко предложения за прецизиране на текстове от ЗОВСРБ и привеждането им в съответствие с други действащи нормативни актове.

Надявам се, че тези предложения ще бъдат от полза, особено за **постигането на разумен баланс между правомощията на висшето цивилно и висшето военно ръководство (цивилната и военната експертиза) на Въоръжените сили.**

Предложение за допълнение на чл. 33, ал. 1 от ЗОВСРБ

Предлагам в състава на Съвета по отбрана да бъде включен като постоянен член **съветникът на Върховния главнокомандващ на Въоръжените сили по военната сигурност** чрез допълнение в чл. 33, ал. 1 от ЗОВСРБ.

Мотиви: Президентът е държавен глава и е върховен главнокомандващ на Въоръжените сили на Република България **в мирно** и военно време и следователно е напълно логично и целесъобразно неговият представител да участва като постоянен член в заседанията на Съвета по отбрана, който е най-висшия съвещателен орган в МО. Президентът има свои представители като постоянни членове в съставите на Съвета по сигурността и Съвета по киберсигурност и това е ясно регламентирано в съответните закони. Следователно няма никаква логика и причина в състава на Съвета по отбрана да не участва като постоянен член представителят на президента с компетенции във военната област и най-подходящият за тази цел е именно съветникът на Върховния главнокомандващ на Въоръжените сили по военната сигурност, първо поради факта, че е действащ военнослужещ с висше офицерско звание и второ, защото неговата област е конкретно военната сигурност, както е видно от наименованието на длъжността.

Възможността, която се дава от разпоредбата на чл. 33, ал. 2 от ЗОВСРБ:

*„(2) В заседанията на Съвета по отбрана **по решение на министъра на отбраната** могат да участват и други лица извън лицата по ал. 1.“*

не може да бъде обяснение или оправдание, че няма пречки за присъствието на представител на президента в Съвета по отбрана, защото не е логично и дори е неуважително към един държавен глава и върховен главнокомандващ на Въоръжените сили, неговият представител да се нуждае от специално разрешение от един министър, който е представител на изпълнителната власт и е политическо лице. Освен това **тези „други лица“ нямат право на решаващ глас** за решенията на съвета.

От тесния смисъл на чл. 33, ал. 6 от ЗОВСРБ:

„(6) Министърът на отбраната информира върховния главнокомандващ за заседанията на Съвета по отбрана.“

е видно, че министърът на отбраната има законово задължение само да информира президента за предстоящите заседания, а липсва ясно законово основание за запознаване на президента с пълните решения и разисквания на заседанията на Съвета по отбрана.

В следствие на гореизложеното, предлагам с допълнение на разпоредбата на чл. 33, ал. 1 от ЗОВСРБ да бъде включен в състава на Съвета по отбрана и съветникът на Върховния главнокомандващ на Въоръжените сили по военната сигурност.

Автор: Илия Христов (02.08.2025 13:55)

За справедливо компенсиране на положеното служебно време - 2 част

*(2) По изключение поради обоснована необходимост или неотложни служебни причини се допуска компенсирането с намалено служебно време по ал. 1 да се извърши до **шест** месеца след края на календарния месец, в който е положено дежурството.*

*(3) При освобождаване от военна служба **или при** обективна невъзможност за осигуряване на намалено служебно време в срока по ал. 2, на военнослужещия се изплаща обезщетение за некомпенсираните часове в рамките на съществуващото му правоотношение по изпълнение на военната служба.*

*(4) Обезщетението по **ал. 3** се определя на база на основното месечно възнаграждение на военнослужещия, дължимо към датата **на изпълнение на дежурството**, на освобождаването от военна служба или отстраняване от длъжност.*

*(5) Обезщетението по **ал. 3** не се облага с данъци.*

*Чл. 196а. Редът за разпределяне на служебното време, за неговото отчитане и компенсиране с намалено служебно време в случаите по **чл. 194**, чл. 195, ал. 4 и чл. 196, ал. 1 и 2, и за изплащане на обезщетението по чл. 196, **ал. 3**, се определя с акт на министъра на отбраната.“*

Кратки мотиви: Предложеното от мен увеличение на срока в чл. 196, ал. 2 от два на шест месеца ще осигури реална възможност за извършването на компенсирането. На всеки военнослужещ му е пределно ясно че предложеният в проекта срок от два месеца е нереален и в него е заложена предпоставката за неговото неизпълнение. Този срок е особено неадекватен през летните месеци по очевидни причини. Може да

се прецени дали този срок да се увеличи дори на 12 месеца, което ще осигури още по-добра гъвкавост на процеса на компенсирането.

За дадените 24-часови дежурства в два почивни/празнични дни също е пределно ясно, че полагащата се компенсация трябва да е 24 часа. Интересно е, какви са мотивите за нерегламентирането на тази възможност, но не намерих такива в проекта. Прави впечатление, че към проекта липсват мотивите за доста от предложените спорни промени.

Ясно е също, че при обективна невъзможност за осигуряване на намалено служебно време в срока по чл. 196, ал. 2, на военнослужещия трябва да се изплаща своевременно обезщетението, а не да се чака освобождаването му от военна служба. Да се погасява по давност това право е меко казано некоректно. Затова трябва да я има добавката „**или при**“ в чл. 196, ал 3.

В чл. 174, ал. 7 е необходимо да се добави думата „**обедна**“, за да има яснота и да няма различни тълкувания.

Обръщам внимание, че така предложената в проекта нова редакция на чл. 194, ал. 5, в частта ѝ „не се компенсира“ влиза в известно противоречие с ал. 6 в частта ѝ „Алинеи 1 – 5 не се прилагат“.

Автор: Илия Христов (02.08.2025 13:54)

За справедливо компенсиране на положеното служебно време - 1 част

С предложения проект за изменение и допълнение на ЗОВСРБ продължават порочните опити да се ощетяват военнослужещите по отношение на компенсирането на положеното от тях служебно време над нормалната му месечна продължителност. Особено показателни в това отношение са предложените нови разпоредби с § 38, т. 1 и § 40 от проекта.

По долу **предлагам една редакция на разпоредбите от чл. 194 до новата разпоредба на чл. 196а, които ще осигурят справедливо компенсиране на военнослужещите.**

В тази редакция с *наклонен шрифт* съм отбелязал новите разпоредби, а с **удебелен (болднат) шрифт** съм отбелязал предложените от мен промени.

„Чл. 194. (1) Нормалната продължителност на служебното време на военнослужещите е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица.

(2) Общата продължителност на служебното време на военнослужещия в денонощие не може да надвишава с повече от една втора нормалната дневна продължителност на служебното време.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 16 от 2010 г., в сила от 26.02.2010 г.) В случаите на превишаване общата продължителност на служебното време по ал. 2 на военнослужещия се заплаща допълнително възнаграждение по чл. 214, ал. 1, т. 3.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 16 от 2010 г., в сила от 26.02.2010 г.) За изпълнение на службата през почивните дни на военнослужещия се заплаща допълнително възнаграждение в размер 50 на сто, изчислено върху основното му възнаграждение, а за дните на официалните празници - допълнително възнаграждение в размер 100 на сто, изчислено върху основното му възнаграждение.

(5) **(да се отмени)**

(6) (Доп. - ДВ, бр. 16 от 2010 г., в сила от 26.02.2010 г., предишна ал. 5, изм., бр. 98 от 2016 г.) **Алинеи 1 - 4** не се прилагат при обявяване на положение на война, военно или извънредно положение, както и при мобилизация, щормова готовност, военни учения и мероприятия, планирани с продължителност, по-голяма от едно денонощие.

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 98 от 2016 г.) Времето за **обедна** почивка на военнослужещите не се включва в продължителността на служебното време.

Чл. 195. (1) Военнослужещите могат да бъдат назначавани за носене на дежурства при условия и по ред, определени с уставите на въоръжените сили и с други нормативни и административни актове, издадени от министъра на отбраната.

(2) Максималната продължителност на дежурството не може да превишава 24 часа, а общо за един месец - 168 часа.

(3) Времето за дежурство е служебно време.

(4) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2016 г.) По изключение продължителността на дежурството може да надвишава 24 часа при условия и по ред, определени с акта на министъра на отбраната по чл.196а.

(5) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2016 г.) При дежурство не се прилагат разпоредбите на чл. 194, ал. 3 и 4.

Чл. 196. (1) Когато военнослужещият изпълнява дежурство, с изключение на случаите по чл. 195, ал. 4, но е назначен на длъжност, за която носенето на дежурство не се включва в основните му функционални задължения, той получава допълнително възнаграждение по чл. 214, ал. 1, т. 1, осигурява му се междудневна почивка от 12 часа и междуседмична почивка не по-малко от 36 часа и се компенсира с намалено служебно време непосредствено след положеното дежурство, както следва:

1. с 8 часа, когато дежурството **е с продължителност 24 часа и обхваща само делнични дни;**

2. с 16 часа, когато дежурството **е с продължителност 24 часа и обхваща един делничен и един почивен или празничен ден;**

3. с 24 часа, когато дежурството е с продължителност 24 часа и обхваща само почивни или празнични дни;

4. когато дежурството е с продължителност по-малка от 24 часа, съответните стойности на намаленото служебно време по т. 1, 2 и 3 се намаляват с разликата между 24 и продължителността на дежурството в часове.

Автор: Nobody Nobody (01.08.2025 17:57)

Гениално

Какво да кажа за тези предложения? В момента има около 22% некомплект поради такива гениални управленски решения като настоящите. Ако желаете този некомплект да стане и 30%, че защо и не 40% продължавайте в този дух. Вече никой не иска да става военен. Трета поредна година не можете да запълните отпуснатите бройки във военния университет.

Автор: Георги Вежинов (29.07.2025 23:29)

Заличаване на чл. 198в и промяна на чл. 198б

1. Към текстът на чл. 198б, ал. 3 да се добави: "и поради допълнителна ангажираност при некомплект от личен състав в структурата/ организационната единица по-голям от 30%".

2. Текстът на предложения чл. 198в **следва да отпадне**, тъй като **е нерелевантен** към настоящите условия на текущия висок некомплект на личен състав във въоръжените сили. Най-малкото той **не трябва** да е приложим към структури/ организационни единици с повече от 30% некомплект личен състав. Създаването на този член задължава намаляване броя на планираните учения, мероприятия, дейности и ще повлияе върху подготовката на военните формирования в следващите години. Въвеждането на чл. 198в ще рефлектира върху поетите ангажименти към НАТО и Европейския съюз и ще доведе до изпълнението им с ограничения или отказ от участие/ заявен принос.

Автор: ivan (29.07.2025 15:17)

"Статут" или "статус" на военнослужещите?

В новоприетия Устав за войскова служба на Въоръжените сили на Република България, публикуван в ДВ бр. 58/18.07.2025 г., чл. 119, гласи така: "????????? ?
?????????????????? ?? ??????????????????? ?? ??????????????????? ? ?????? ?? ?????????? ? ?????????????? ????? ?? ???????????
????????????? ?????????????? ?? ??????????? ??????????????"

В настоящия проект за изменение на ЗОВСРБ, както и в самия закон се използва термина "статус на военнослужещите" - Раздел III.

Предложение:

Уеднаквяване на терминологията, като в ЗОВСРБ, навсякъде думата "статус" да се замени със "статут".

Автор: Ангел Александров (29.07.2025 08:00)

Заклевам се да спазвам Конституцията

Да видим ЗОВС : Чл. 184. Военнослужещите нямат право на стачка и на синдикални действия.

В частта си за забрана на синдикални действия, този член е противоконституционен, защото съгласно Конституцията на Република България:

Чл. 5 - (4) Международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила за Република България, са част от вътрешното право на страната. Те имат предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които им противоречат.

И като се почне:

Всеобща декларация за правата на човека:

Член 23- 4. Всеки човек има право да учредява и да членува в професионални съюзи за защита на своите интереси.

Европейска социална харта

5. Всички работници и работодатели имат право на свободно сдружаване в национални или международни организации за защита на техните икономически и социални интереси.

Харта за основните права на ЕС:

Член 12 Свобода на събранията и сдруженията:

Всеки има право на свобода на мирни събрания и на свободно сдружаване, на всяко равнище, по-специално в областите на политическото, профсъюзното или гражданското сдружаване, включително правото да образува и членува в професионални съюзи за защита на своите интереси.

Европейска социална харта(ревизирана):

5. Всички работници и работодатели имат право на свободно сдружаване в национални или международни организации за защита на техните икономически и социални интереси.

6. Всички работници и работодатели имат право да сключват колективни трудови договори.

В същия дух са и други документи които България е ратифицирала, основно конвенции на МОТ.

Предлагам : Забраната за синдикални действия за военнослужещи в чл. 184 на ЗОВС да отпадне.

Основания: Противоречи на ратифицирани от България международни документи и това я прави противоконституционна.

Всеобщото мнение е, че всички подобни обсъждания са абсолютна проформа и единствения шанс за реална защита на интересите на хората упражняващи военната служба като професия е да се следва примера на колегите от МВР.

Да видим ЗОВС : Чл. 184. Военнослужещите нямат право на стачка и на синдикални действия.

В частта си за забрана на синдикални действия, този член е противоконституционен, защото съгласно Конституцията на Република България:

Чл. 5 - (4) Международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила за Република България, са част от вътрешното право на страната. Те имат предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които им противоречат.

И като се почне:

Всеобща декларация за правата на човека:

Член 23- 4. Всеки човек има право да учредява и да членува в професионални съюзи за защита на своите интереси.

Европейска социална харта

5. Всички работници и работодатели имат право на свободно сдружаване в национални или международни организации за защита на техните икономически и социални интереси.

Харта за основните права на ЕС:

Член 12 Свобода на събранията и сдруженията:

Всеки има право на свобода на мирни събрания и на свободно сдружаване, на всяко равнище, по-специално в областите на политическото, профсъюзното или гражданското сдружаване, включително правото да образува и членува в професионални съюзи за защита на своите интереси.

Европейска социална харта(ревизирана):

5. Всички работници и работодатели имат право на свободно сдружаване в национални или международни организации за защита на техните икономически и социални интереси.

6. Всички работници и работодатели имат право да сключват колективни трудови договори.

В същия дух са и други документи които България е ратифицирала, основно конвенции на МОТ.

Предлагам : Забраната за синдикални действия за военнослужещи в чл. 184 на ЗОВС да отпадне.

Основания: Противоречи на ратифицирани от България международни документи и това я прави противоконституционна.

Всеобщото мнение е, че всички подобни обсъждания са абсолютна проформа и единствения шанс за реална защита на интересите на хората упражняващи военната служба като професия е да се следва примера на колегите от МВР.

Автор: Иванка Шопова (28.07.2025 09:48)

Увеличаване на пределната възраст за военна служба в звание "редник"

Уважаеми колеги, във връзка с публикувания за обществено обсъждане проект за изменение на Закона за отбраната, изразявам подкрепа към предложението за увеличаване на пределната възраст за военна служба в звание "редник". Доказан е сериозен недостиг на военнослужещи в звание "редник" във формированията. Опитът и рутината са от значение. Удължаването на пределната възраст ще позволи задържане на подготвен и лоялен личен състав. Военнослужещите в предела на възрастта са пълноценно годни да служат. Промяната би допринесла за стабилност в системата. Апелирам към всички колеги, които са засегнати да изразят подкрепа!

Автор: Борислав Димитров (25.07.2025 13:27)

§ 8. В чл. 28 - ограничения в районите за корабоплаване

Предлагам:

В § 8. В чл. 28, ал. 1 т. 2 след думите "**с навигационно известие до мореплавателите**" да бъдат добавени думите "**или с издадено известие до мореплавателите**".

МОТИВИ:

Със статута на военните зони и пунктове за базиране могат да бъдат въведени ограничения не само с „навигационно известие до мореплавателите“, но и с постоянните „Известия до мореплавателите“ (т.нар. Notice to Mariners, които са общопризнати в морското право и практика). За пълна яснота и обхват на правната норма, е уместно текстът да бъде допълнен, така че да включва и двата вида

известия.

Автор: Борислав Димитров (25.07.2025 13:00)

т. 4 от § 58, т. 1 - неравно третиране на прослужените години

Предложение - отмяна на т. 4 в § 58, т. 1 от законопроекта за ЗИД на ЗОВСРБ (чл. 227, ал. 6, т. 4):

**Предлагам т. 4 в § 58, т. 1 от законопроекта (нова редакция на чл. 227, ал. 6, т. 4 от ЗОВСРБ), а именно:

"на основание чл. 163 преди изтичането на първоначалния срок на военната служба по чл. 142, ал. 5, чл. 143, ал. 1 и чл. 144, ал. 3;"

да отпадне.**

Мотиви:

1. Потенциал за дискриминация и неравно третиране:

Предложената т. 4 въвежда изключение от правото на обезщетение при освобождаване от военна служба за всички обучаеми* (включително, но не само, курсанти и колежани), напуснали преди изтичане на първоначалния срок на военната служба след обучение. Това създава различен режим спрямо останалите военнослужещи, които при други хипотези на освобождаване получават обезщетение по чл. 227, ал. 1 и 5. Липсва обосноваване законосъобразна и пропорционална цел за това разграничение, което влиза в противоречие с чл. 6, ал. 2 от Конституцията на РБ (равенство пред закона) и чл. 7 от Директива 2000/78/ЕО (Забрана на дискриминация в заетостта).

2. Неспазване на принципа за защита на придобитите права

До момента всички обучаеми/военнослужещи, включително и сключилите договор на основание чл. 142, ал. 5, чл. 143, ал. 1, чл. 144, ал. 3, са имали легитимно очакване, че при напускане на служба ще получат обезщетение за всяка прослужена година. Промяната, приложена със задна дата или без преходен режим, ще наруши принципите на правна сигурност и легитимни очаквания (чл. 14 от ЗАКОНА за нормативните актове, решения на Конституционния съд №10/2011 и №12/2010).

3. Липса на справедливост и риск от демотивация

Обезщетението по чл. 227, ал. 1 ЗОВСРБ се дължи за реално положен труд – за всяка година служба. Логиката, че при напускане преди изтичане на

първоначалния срок това право отпада, обезценява положения труд и демотивира обучаемите да избират военната професия, особено в условия на недостиг на кадри. Практиките за обратно действие и отнемане на придобити права са изрично осъждани от Европейския съд по правата на човека (виж Член 1 от Протокол № 1 към ЕКПЧ – защита на имуществото, което включва и обезщетения).

4. Влошаване на кадровата ситуация и обществената привлекателност

Премахването на правото на обезщетение при напускане преди срока ще увеличи недоволството, фрустрацията и текучеството на персонала, което е в противоречие с мотивите на законодателя да осигури устойчивост и ангажираност на военния състав (виж: Мотиви към законопроекта, § 4.2 от приложените документи).

Завършващо предложение:

Апелирам т. 4 от § 58, т. 1 от законопроекта за ЗИД на ЗОВСРБ да отпадне изцяло, като така се гарантира равно третиране и се избегне създаване на изключение, лишавашо определена категория военнослужещи/обучаеми от дължимото обезщетение за реално положен труд.

В случай че въпреки изложените аргументи тази промяна бъде приета, настоявам да се въведе преходен режим, съгласно който новият ред ще се прилага **само** за лица, постъпили на обучение и подписали договори след датата на влизане в сила на закона (по аргумент от чл. 14 от ЗНА).

Автор: ВОЙНИК (24.07.2025 22:43)

Демотивация за обикновения редник

1. По отношение на пределната възраст - трябва редник и ефрейтор да могат до служат до пенсионна възраст. Така или иначе ежегодно покриваме физически нормативи, според възрастовата група, правим медицински прегледи. Който не ги покрива - да бива освобождаван от военна служба. И сега има такива изисквания. Но при положение, че човек е във форма, не виждам проблем да служи като войник до 55 г. И сержантът, както и офицерът има вероятност да не са в състояние да изпълняват служебните си задължения над 49 г. възраст. Голяма демотивация за войника е да излезе от системата на 49 г., започнал примерно на 23-24 г., отдал голяма част от най-активната си възраст за армията и поради факта, че за него няма сержантско място (да се разбира обаждане), да излезе след толкова години, на средна възраст в т.нар. „цивилизация„.

2. Отпуските - през всичките тези години (кой с повече стаж, кой с по-малко), поради недостиг на личен състав, или друга невъзможност да ползваш платения си годишен отпуск, са се натрупали неизползвани такива. Не при всеки са се пазели с цел изплащане при евентуално напускане. Това знаем, че е прием най-вече при офицерите преди пенсия. Предлагам промените да влязат в сила от новата 2026 г., а натрупаната до момента отпуска, при невъзможност да бъде използвана до 3 години, не да изгуби давност, а да бъде заплатена.

3. Компенсации след дежурство - новите предложения са за намаляване на почивките. Единствено при евентуално заплащане на извънреден труд би могло да се компенсира отделеното лично време от страна на военослужещите. При положение, че голяма част живеят далеч от местоработата си и пътуват ежедневно (особено при военослужещи, които са само на 24 часови дежурства), при намаляване на почивките и увеличаване на разходите за път, едва ли ще има мотивиран личен състав, който да полага нощен труд, в студ, в пек, рискувайки здравето си, често в не дотам добри условия на труд.

Автор: Георги Георгиев (23.07.2025 08:21)

Изменение на чл.141, ал.6, т.3

В предложения проект за изменение и допълнение на ЗОВСРБ е записано изменение в чл.141, ал.6, т.3 числото "10" да се замени с цифрата "3", което означава ограничаване на връщане на кадрова служба на бивши военослужещи напуснали МО преди повече от 3 години.

Никъде не са изложени мотиви за тази промяна.

Тази промяна би била по скоро в ущърб на въоръжените сили отколкото в полза. Ограничава се възможността на лица изпълнявали кадрова военна служба с ценен опит и ненуждаещи се от допълнително инвестиране в тях да се завърнат в армията.

Автор: SPIRDON SPIRDONOV (22.07.2025 21:42)

СЪТРУДНИЧЕСТВО НА МО С ВОЕННО-ПАТРИОТИЧНИТЕ СЪЮЗИ

Предложение от Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва за изменение и допълнение на Закона за отбраната и Въоръжените сили на Република България

Чл. 26, т. 29 се променя така: осъществява сътрудничество с военно-патриотични съюзи, неправителствени организации със сфера на дейност в сигурността и отбраната, сдружения на военослужещи, резервисти, запасни, ветерани от войните, военноинвалиди и военнопострадали, създадени като юридически лица за осъществяване на общественополезна дейност, които формират българското запасно войнство, и определя формите за провеждането на военно-патриотичното възпитание.

Чл. 226м. (Нов - ДВ, бр. 16 от 2010 г., в сила от 26.02.2010 г.)

(1) (Доп. - ДВ, бр. 20 от 2012 г., в сила от 10.06.2012 г.) Министърът на отбраната може да подпомага военно-патриотични съюзи, неправителствени организации със сфера на дейност в сигурността и отбраната, сдружения на военнослужещи, резервисти, запасни, ветерани от войните, военноинвалиди и военнопострадали, създадени като юридически лица за осъществяване на общественополезна дейност, като им оказва финансова или материална помощ.

Допълнение към чл. 226м, ал. 1 Създава се второ изречение „Тези съюзи, организации и сдружения формират с акт на министъра на отбраната българското запасно войнство с всички права и задължения по този и други закони.“

Мотиви – Въвеждането на тази изрична уредба в ЗОВСРБ ще даде възможност на посочените съюзи, организации и сдружения да регулират по-добре взаимоотношенията си както с Министерството на отбраната, така и по между си. Приемането ѝ в закон ще позволи нейното по-нататъшно развитие в българското законодателство, както и в други документи. Това ще улесни идентифицирането на целевата група, на която министърът на отбраната оказва подкрепа. Като част от запасното войнство тези юридически лица за осъществяване на общественополезна дейност ще имат по-сериозни ангажименти при реализиране на утвърждаваните ежегодно от министъра на отбраната „Приоритети на Министерството на отбраната в областта на военно-патриотичното възпитание и сигурността и отбраната.“

С уважение

Генерал от запаса Златан Стойков, председател на СОСЗР

22.07.2025 г.

София

Автор: Цветелина Василева (21.07.2025 16:18)

Право на редниците да останем в системата до пенсиониране

Настяваме за промяна в закона, която да даде възможност на редниците да служим до навършване на пенсионна възраст, както останалите категории военнослужещи и служители в гражданския сектор. Това ще гарантира дългосрочна перспектива и сигурност за най-масовата категория военнослужещи, която в момента е ощетена и поставена в неравностойно положение. Ограничаването на срока за служба води до преждевременно освобождаване на подготвени и обучени кадри – в ситуация на сериозен недостиг в системата на отбраната. Губият се хора, вложили години усилия и опит, а същевременно не ни се предоставя възможност за пенсия по служебен път. Това е несправедливо както към нас, така и към армията като структура.

Автор: Ива Иванова (20.07.2025 21:24)

Беззаконие, облечено в закон, Част 2.

В доклада за въздействието се прави паралел и със закона за МВР, без обаче, да се споменава, че в ЗМВР изрично е регламентирано:

"**?? 187.** (1) (???. - ??, ?? 60 ?? 2020 ?.) ?????????? ?????????????????? ?? ?????????? ?????? ?? ?????????? ?????????? ? ??? ? 8 ????? ?????? ? 40 ????? ?????????? ??? 5-?????? ??????? ?????????? ?????????? ?????????????????????? ?? ?????????? ?????? ?????? ? 8 ????? ?? ?????? 24-????? ??????. ?????? ? ??????, ?????? ?? ?????? ?????? 22,00 ? 6,00 ?.

(7) (????????? ?? 6, ??? - ??, ?? 60 ?? 2020 ?, ??? - ??, ?? 85 ?? 2020 ?, ? ????? ?? 01.01.2021 ?.) ?????????? ?????? ?????????? ?????????? ?????? ?? 280 ????? ?????????? ?? ?????????????? ? ?????????????????? ?????????????????????? ?? ?????????????????? ?????? ?? ?????????????? ?? 70 ????? ?? ?????????????? ???????. ?????????????????? ?????? ?? ?????????? ? 50 ?? ??? ?????????????? ?????? ?????????????? ?????????? ??????????????????????.

(8) (???. - ??, ?? 14 ?? 2015 ?, ?????????? ?? 7 - ??, ?? 60 ?? 2020 ?.) ?????????????????? ?????? ?? ?????? ?? ?????????????? 70 ????? ?? ?????????????? ?????????? ? 280 ????? ??????????.

?? 179. (1) ?? ?????????????? ?????????????? ?? ?????????? ?????????????????? ?????????????????????? ?? ?????????? ?????????, ?? ?????????? ?? ?????? ?????? ?????? ?? 22,00 ?? 6,00 ?, ?? ?????????? ?? ?????? ?? ?????????????? ?????????? ? ?? ?????????? ?? ??????????????????."

Предлагам същите текстове да бъдат заложиени и в ЗОВСРБ.

Автор: Ива Иванова (20.07.2025 21:23)

Беззаконие, облечено в закон, Част 1.

§ 38. В чл. 194 се правят следните изменения:

"Ал. 5 се изменя така:

„(5) Служебното време над нормалната му продължителност до общата продължителност по ал.2 **НЕ** се компенсира с намалено служебно време.“

Цитирам и ал. 2:

"????????? ?????????????????????? ?? ?????????????????? ?????? ?? ?????????????????????? ? ?????????????? ?? ?????? ?? ?????????????? ? ?????????? ?? ?????? ?????? ?????? ?????????????????? ?????????? ?????????????????????? ?? ?????????????????? ??????."

Така разписаните алинии, дават право на командирите/началниците по своя преценка да увеличат общата продължителност на служебното време за (всяка) една седмица до 60 часа (по до 12 часа всекидневно).

А с отмяната на ал. 8 от същия член, се премахва задължителнието за отчитане и компенсиране на допълнителните до 4 часа дневно извън нормалната продължителност или до 20 часа седмично.

Освен това, при 12 часа обща продължителност на служебното време за един ден, не може да се осигури задължителната 12 часа междудневна почивка (тъй като времето за пътуване от и до работното място е повече от 1 секунда, а то не може да се смята за почивка).

В допълнение към (евентуално) 60те часа от понеделник до петък, спокойно може да има и 24 часово дежурство от събота до неделя (с компенсация от 16 часа).

Освен това, трябва да се обърне внимание и на промяната на чл. 210:

§ 53. Член 210 се изменя така:

„Чл.210. Военнослужещите имат право на минимална непрекъсната междудневна почивка от 12 часа и минимална непрекъсната междуседмична почивка с продължителност 36 часа. Когато почивката не може да се ползва поради служебни причини, на военнослужещите се предоставя съответна почивка във време, определено от командира или началника, доколкото друго не е предвидено в този закон.“,

което регламентира продължителността на минималната междудневна почивка и намалява с 12 часа минималната междуседмична почивка (нима ще се увеличи в някакъв бъдещ момент работната седмица от 5 на 6 дни?)

Ние и без това сме с официално най-дългото работно време в ЕС (по данни на ЕК), при средно 36 часа седмично в ЕС.

В AD-45 е посочено, че официално работното време на щабовете на НАТО е 38 часа седмично.

В допълнение на всичко дотук, българските военнослужещи вече полагат поне по 4ч. неотчетен, некомпенсиран и незаплатен труд, явявайки се 2ч. преди 24-часовото дежурство и оставайки поне още толкова след края му. Всичко това е официално заповядано със заповедта за разпределение на времето на формирането, и присъства в плановете на дежурните.

Какво се случва с военнослужещите, които са на сумарно отчитане на служебното време? По колко 24-часови дежурства ще дават те месечно? 10? 11?

Докладът за въздействието НЕ изследва въздействието върху здравето и мотивацията на военнослужещите.

Таблицата за съответствие с европейското законодателство е неточна и подвеждаща. Как точно изчилихте това: "средното работно време за всеки седемдневен период, включително извънредния труд, не надвишава 48 часа."

В момента в ЗОВСРБ не съществува понятие "средно работно време", а видно от предвидените промени, общата продължителност на служебното време (до 60 часа седмично според чл. 194, ал. 2), ще се заплаща все едно е нормална продължителност.

Казано по-просто, ще работим по 60 часа седмично, а ще ни се плаща като за 40. И всичко ще е законно.

В момента европейското законодателство (а също и КТ и КСО) разрешават обща продължителност на работното време до 60 часа, при изрично съгласие на работещия и при неизменно заплащане на всеки отработен час.

Това, което еврпейското законодателство не разрешава, е да работиш/служиш от понеделник до петък по 12 часа дневно, и после да дадеш едно 24-часово дежурство събота за неделя (още по-малко от тези 24 часа, да бъдат компенсирани само 16ч.).

Както е писал друг коментиращ, преди мен, "математиката не излиза".

Автор: Георги Георгиев (19.07.2025 09:25)

Коментар и предложение

Считам, че вследствие на вече съществуващите и въвежданите сега рестрикции спрямо военнослужещи и същественото засягане и ограничаване на граждански и трудови права на военнослужещите по време на изпълнението на военната служба, следва да се даде възможност за военнослужещите, прослужили 20-25 и повече години, при необходимост от освобождаване от военна служба, вследствие на настъпила негодност поради заболяване (увреждане), да придобиват право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в пълен размер, независимо от изискващата се възраст по чл. 69 от КСО .

В случай на такъв неблагоприятен резултат от изпълнение на военната служба и:

- тенденцията за повишаване изискващата се възраст за придобиване право на пенсия от военнослужещите;
- създадените привилегии за част от военнослужещите да получават пенсия и заплата, която ще продължи още няколко години;
- законовата възможност определени категории военнослужещи, като пилоти, подводничари, парашутисти и др., да получават пенсия и заплата в период от почти 10 години и други,

поставят в дискриминационно положение хората, за които военната служба се е развила в неблагоприятна за тях и семействата им посока, а именно – физическа/психическа невъзможност или силно ограничена възможност за полагане на труд.

Несправедливо е, с оглед посочените доводи, военнослужещи изпълнили почти на 100 % изискванията за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и

възраст, да се отнема възможността за достойно приключване на военната служба и за определен период от време да бъдат оставени на произвола на съдбата, с инвалидна или липса дори на инвалидна пенсия, само защото вече са ненужни на системата.

С оглед вероятността на такива събития и реално пренебрежимият им брой спрямо правото на пенсия и заплата за голям брой категории военнослужещи – хиляди, имат право на пенсия и заплата от 45-47 г. до 55 г., финансовата тежест за държавата би била пренебрежимо малка и непропорционална спрямо заявените и декларираните в закони и прокламирани в редица стратегии, доктрини и визии, възвишен статут и обществено засвидетелствано уважение към военнослужещите.

Поради тези съображения, предлагам да се създаде разпоредба в чл. 227 от ЗОВС, със следното примерно съдържание: „Когато военнослужещият е прослужил 20 (25) и повече години и е освободен като негоден за военна служба поради заболяване или увреждане, придобива право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в пълен размер, независимо от изискващата се възраст по чл. 69 от КСО.“

Автор: Ангел Александров (18.07.2025 09:11)

Ще оборите ли това?

Конституцията на Република България, която според чл. 5 е върховен закон и останалите закони не могат да и противоречат, изрично посочва в **чл. 16 - „Труда се гарантира и защитава от закона“**, а в чл. 48 е още по-недвусмислена- **„Гражданите имат право на труд. Държавата се грижи за създаване на условия за осъществяване на това право.“**

Както Ви е известно, на следващо място след Конституцията са международните договори, които веднъж ратифицирани от нашата страна и обнародвани в Държавен вестник, имат примат пред националното ни законодателство. В тази връзка, **чл. 23 от Всеобщата декларация за правата на човека в своя чл. 23 постановява: “ Всеки човек има право на труд, на свободен избор на работа, на справедливи и благоприятни условия на труда, както и на закрила срещу безработица.“**, а **Хартата основните права на Европейският съюз в чл. 15 - „Свобода на избор на професия и право на труд, ал. 1 постановява, че, „всеки има право да работи и да упражнява свободно избрана или приета професия“.**

Както Ви е известно, други международни договори гарантиращи правото на труд са **Международен пакт за икономически, социални и културни права(чл. 6, 7, 8), Европейската социална харта (чл. 1), както и редица конвенции на Международната организация на труда. (№122/1964; №87/1948, №98/ 1949 г. , №111/ 1958 г.)**

Безумицата " Кадрови военнослужещ с особен статут" е вредна, категорично дискриминационна и недопустимо защото в **чл. 57 на Конституцията е написано ясно: „Основните права на гражданите са неотменими“.**

А в конкретния случай **конституционно и международно гарантирани права са отменени с подзаконов норматив - приетия на 23.04.1999 г. Правилник на вече отменения ЗОВС.**

Предлагам: Статута на курсантите да бъде приведен в съответствие с Конституцията и те да бъдат признати за кадрови военнослужещи с всички полагащи им се трудови и осигурителни права.

Автор: Радослав Пандев (17.07.2025 00:33)

Компенсации след дежурство

Наистина промените касаещи компенсациите след дежурство са много несправедливи и демотивиращи за хората, които даваме 24 часови дежурства. Ако се отнема единия от полагащите се компенсационни дни, то би трябвало да бъде изплатен в парична равностойност. Това е единственото честно и справедливо решение от гледна точка на хората, които даваме дежурства. Ако в МО не могат да се отделят финансовите средства за по-платени дежурства, то не трябва да се пипат компенсациите!

Автор: Васил Василев (16.07.2025 14:23)

Уеднаквяване на терминологията

В § 17 за чл. 98, текстът "IV-степен" да се замени с "четвърта степен".

Мотиви: Уеднаквяване на терминологията в целия Закон (чл. 93 и чл. 95).

Автор: теодора тодорова (16.07.2025 12:18)

Увеличение на пределната възраст за работа в МО на войниците
Предложените текстове в ЗИД ЗОВСРБ е необходимо да бъдат не само прецизирани, а и добре да се обмисли ефекта, който ще имат върху кандидатите за военнослужещи и настоящите такива.

Предлагам да се увеличи пределната възраст за работа в МО на войниците/матросите до достигане на възраст за пенсиониране по Кодекса на труда. Да се приложат държавните стандарти за обучение за присвояване на първо сержантско (старшинско) звание в професионалните колежи без изискване за възраст на войниците.

Мотивите за предложението ми са следните:

В ЗИД ЗОВСРБ параграф 62: В чл.239 се правят следните изменения и допълнения: „(2) Войниците (матросите) се обучават за присвояване на първо сержантско (старшинско) звание в професионалните колежи“. На практика с промените в Закона ще отпадне възможността обучението за присвояване на

първо сержантско (старшинско) звание да се извършва в Центровете за обучение към военните бази.

Към момента едно от изискването за кандидатстване за обучение в колеж е следното:

-възраст – до 41г. през годината на кандидатстване;

-войници минимум 3г. военна служба.

Няма такива изисквания към обучението за присвояване на първо сержантско (старшинско) звание в Центровете за обучение към военните бази.

В момента в Министерство на отбраната голяма част от служителите са на възраст 38-39 години и повече, което с предлаганото изменение значи, че те никога няма да могат да участват в такова обучение. Още по-лошо, те вече са демотивирани да работят, защото знаят, че неминуемо ще напуснат системата след няколко години при тези нормативни условия.

Друг пример – в чл.141, ал.1, т.2 от ЗОВСРБ – пределната възраст за постъпване на военна служба е „не по-възрастни от 40 години“. Войникът е постъпил на 39 години на работа. Обучаван е в Модул 1 и Модул 2 за войници, които също са задължителни. Минали са 3 години от службата му. И отново се оказва, че е на 43 и вече му е „късно за колеж“. Похарчени са значителни държавни средства за подбор и обучение на този човек и само след 2-3 години той трябва да бъде освободен от работа.

Оказва се, че човек на 49 години (а може и на 46) – войник/ матрос, който основно изпълнява задължения на шофьор, калкулант, техник, готвач и много други, вече е негоден да изпълнява тези си задължения. А един пожарникар на 58 години все още е на терен и гаси къщи, стърнища и горски пожари. При по-тежките пожари рамо до рамо с войника... Силови министерства, първа категория труд, различни критерии към възрастта на служителите.

Чета, че проблема е в парадите, в които ще участват войници на 53 години. Тези войници се налага да бъдат водени от сержанти и капитани също на 53. Толкова много ли са ни парадите на фона на недокомплекта в армията и застаряващото население?

Автор: Владислав Василев (15.07.2025 18:13)

§ 46. В чл. 202, ал.1, т. 2

В така предложената промяна се създава предпоставка при кръводаряване в Четвъртък, Петък или през Уикенда, полагащите се дни за почивка да се ползват във времето в което се ползва полагащата се междуседмична почивка. Тоест за един и същи период ще се ползват два вида почивка което е недопустимо и неправилно.

Правни

Военнослужещите могат да оспорват ползването на два вида почивка за един и същи период!

Морална демотивация и загуба на кръводарители

Съществува риск военносслужещите да отказват кръводаряване ако дните за кръводаряване не съвпадат с периода Понеделник-Сряда!

В заключение

Съгласно:

НАРЕДБА ЗА РАБОТНОТО ВРЕМЕ, ПОЧИВКИТЕ И ОТПУСКИТЕ

Раздел III.

ДРУГИ ВИДОВЕ ОТПУСКИ

Чл. 50. (1) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2001 г., в сила от 31.03.2001 г.) **Работникът и служителят имат право на отпуск по чл. 157, ал. 1, т. 1, 2 и 3 КТ за деня на съответното събитие и за следващия го работен ден.** Когато денят на събитието съвпада със седмичната почивка, **отпускът се ползува в първите 2 работни дни след нея.**

Предвид на изложеното до тук предлагам следната промяна:

§ 46. В чл. 202, ал.1, т. 2 (ново) думите „два дни след него“ се заменят с „два работни дни непосредствено след него“. Когато денят на събитието съвпада със седмичната почивка, **отпускът се ползува в първите 3 работни дни след нея.**

Автор: Ангел Александров (14.07.2025 16:38)

Алтернативна математика? Алтернативни решения!

Така предложените промени за компенсиране на дежурствата са опит за създаване на нов дял от математиката.

И КТ и ЗОВС регламентират 40 часова седмица при 8 часов работен ден. 24 часов наряд е три работни дни слети. Толкоз. Или някой трябва да докаже, че в делник 8+8 е 24, а в почивен ден а 16(така де) е пак 24. В тази вселена и при тези условия - не е.

Може да се възприеме, ако ден се компенсира и се изплаща един надник за другия полагам ден. Но пак не е ОК, защото възнаграденията така се сближиха , че ако редник даде три наряда а взодния му един - току виж в края на месеца по фиш взел повече. Хвала ти вера за 5 години военно училище и двете висшета.....

Проблема е , че не се решава истинския гаден проблем - МАСОВОТО И БЕЗОЧЛИВО ЗЛОУПОТРЕБЯВАНЕ С БОЛНИЧНИ.

Автор на тази идея или съвсем е загубил връзка със строя и хората в него, или никога не е бил там.

Ако се приемат промените, даже и отговорните хора ще си кажат; "Тези два месеца съм дал 5 наряда. Ощетиха ме с 5 дни. Ами ще си ги взема като болничен."

Бъдете сигурни - ще ги направи. И т когато той/ тя го реши а не по преценка на началника.

Предлагам: Премахнете от така предложените изменения всички, касаещи компенсирането на дежурствата. Само ще озлоби хората и ще внесе още повече хаос в работата.

Автор: Траян Georgiev (11.07.2025 15:33)

Коментар и предложение

Предложеното допълнение в чл. 4, ал. 7 от Кодекса за социално осигуряване е изключително

необходимо и навременно. То отговаря на дългогодишна практика, при която български военнослужещи и служители на Министерството на отбраната са командирани в международни

организации или инициативи извън страната, но не са обхванати от социалното осигуряване по

време на пребиваването си в чужбина.

С това допълнение се постига изравняване на правата между:

служители в задграничен мандат (съгласно сега действащата разпоредба), и командирани по чл. 247 и сл. от ЗОВСРБ в международни институции.

Предложение за прилагане със задна дата:

В духа на правна и социална справедливост, предлагам новото правило да може да се прилага

със задна дата, чрез предоставяне на възможност за доброволно внасяне на осигурителни

вноски за изминали периоди, аналогично на:

чл. 9а от КСО – „закупуване на стаж“ за периода на следване във ВУЗ;

чл. 4а от КСО – доброволно осигуряване за минали периоди при прекъсване на трудова дейност.

Предоставям следните аргументи в подкрепа на прилагането със задна дата:

Юридически аргументи:

Съществуваща аналогия в правната рамка – Кодексът вече допуска възможности за ретроактивно осигуряване в специфични случаи (чл. 9а и 4а).

Справедливо третиране – служители, които вече са изпълнявали сходни задължения и са

били в командировка зад граница по интерес на държавата, не бива да бъдат поставени в

по-неблагоприятна позиция само поради това, че нормативната уредба е закъсняла.

Не се нарушава принципът на забрана за обратна сила, тъй като предложението не въвежда задължение, а дава право на избор за осигуряване със задна дата (по желание

на лицето).

Финансови аргументи:

Доброволно плащане на осигурителни вноски със задна дата би довело до допълнителни приходи за бюджета на ДОО, без натоварване на държавата.

Лицата сами поемат финансовата тежест на осигурителните вноски, като така се самофинансира осигурителният риск.

Подобна възможност ще има планиран и предвидим ефект върху пенсионната система,

тъй като броят на потенциалните осигурени лица е ограничен и подлежи на предварителен

анализ и одобрение.

Мотивационни и морални аргументи:

Предложението ще мотивира служителите да приемат краткосрочни или дългосрочни

командировки в международни организации, без страх от осигурителни пропуски.

Засилва се доверието в държавната политика, че положените усилия зад граница са признати и осигурително.

Осигурява по-високо ниво на социална защита, включително в случай на болест, майчинство или пенсиониране.

Данъчни и икономически аргументи:

Ограничен и предвидим брой на потенциалните кандидати. Броят на служителите, които

биха се възползвали от правото на доброволно осигуряване със задна дата, е ясен и ограничен – това позволява точно планиране и оценка на фискалния ефект.

Възможност за плащане с лихва, ако е необходимо. Ако законодателят желае да избегне

преференциално третиране, може да се допусне „покупка на осигурителен стаж“ за минал

период с лихва или осъвременена вноски.

Практическа приложимост и административна изпълнимост:

Лесно приложимо чрез вече съществуващи механизми. Националният осигурителен институт разполага с утвърдена практика за доброволно осигуряване, което може да се

приложи по аналогия (напр. подаване на заявление, удостоверяване на период и заповед

за командировка, изчисляване на дължимите вноски и доброволно плащане).

Минимална административна тежест. Тъй като механизмът е доброволен, няма нужда от

преразглеждане или автоматично изчисляване за всички засегнати – само за заявителите

интерес.

Адмирам изменението на чл. 4, ал. 7 от КСО като крачка в правилната посока. В същото време

предлагам възможността за доброволно осигуряване със задна дата за периоди на командировка извън страната, извършени преди влизането в сила на закона. Това ще повиши

правната, социалната и финансова справедливост спрямо военнослужещите и гражданите

служители, изпълнявали своите задължения в международна среда от името и в името на Република България.

Автор: Иван Кировски (10.07.2025 13:56)

Чл. 198в

„Чл. 198в. (1) Когато платеният годишен отпуск по чл. 197, ал. 1 и 2 или част от него не е ползван до изтичане на три години от края на годината, за която се полага, независимо от причините за това, правото на ползването му се погасява по давност.

(2) Когато платеният годишен отпуск е отложен при условията и по реда на чл. 198б, ал. 3 правото на военнорслужещия на ползването му се погасява по давност след изтичане на три години от края на годината, в която е отпаднала причината за неползването му.“

Така формулиран чл. 198в е „тълкувателен“, за по-голямата част от „читателите“!

Предлагам с цели избягване на спорове и излишно напрежение , създаването на параграф(§) с пореден №...

„Военнорслужещите, които към датата на влизане в сила на този закон имат неизползван платен годишен отпуск от предходни календарни години, запазват правото си да го използват или да получат парично обезщетение при освобождаване от военна служба.“

Автор: Йордан Петров (10.07.2025 13:07)

Неравнопоставеност между служителите

След като се цитира закона за МВР и се правят съпоставки между двете министерства - а именно МО и МВР, тогава защо при намаляне на полагаемото намалено служебно време след даване на 24-часово дежурство, никъде не се упоменава за увеличение на левовата равностойност за дежурството (извънредния труд), както е при служителите на МВР? Тъй като на военнорслужещите, на които не е записано в длъжностната характеристика като задължение да дават дежурства се заплащат подигравателните 13 лева за даване на дежурство в делничен ден (от Понеделник до Петък), 19.50 лв за празничен ден (Събота и Неделя или почивен ден след празник) и 26 лв. за Националният празник 3-ти Март. Като нека не забравяме, че в тази сума ВЛИЗА и нощния труд, който според тези данни възлиза на стойности несъответстващи на нито един нормативен документ регламентиращ заплащането на нощния труд. Към тях прибавяме и 14.80 лв., които са крайно недостатъчни за закупуването на хранителни продукти за изхранване на среднорстатистическия военнорслужещ през 24-часово дежурство. Нека сумираме стойностите за дежурство и за храна:

- 27.80 лв. за делнично дежурство (от Понеделник до Петък);
- 34.30 лв. за празнично дежурство (Събота и Неделя или последващ почивен ден след празник);
- 40.80 лв. за Националният празник, а именно 3-ти Март.

За сравнение служителите на МВР получават възнаграждение за всеки положен час извънреден труд, който е регламентиран в наредба № 8121з-1060/26.09.2019 г., възлизащ средно на 22,50 лв./час. Това означава, че при явяване по време на

разположение започва да тече извънреден труд. Ако служителят е акумулирал 12 часа извънреден труд за месеца: $12 \times 22,50 = 270$ лв. Нека подчертаем, че това са часове за цял месец. Един военнослужещ акумулира 24 часа само от едно дежурство, за което вече видяхме колко получава, като освен неадекватната сума вече ще бъде "глобен" с един ден намалено служебно време.

Нека обърнем внимание, че за служителите на МВР допълнителното възнаграждение е обвързано с процент от средната заплата за второто тримесечие на предходната година.

За служителите на МО обаче, въз основа на наредба Н-15/27.04.2010 г. има забити суми, без да се зачитат часовете положен извънреден труд. Също така не е описано как се формулира тази сума, нито с какво е обвързана. Просто някога някой така е решил...

След изложените факти е редно да се вземе в предвид или увеличение на допълнителното възнаграждение за носене на дежурство спрямо намаляне на компенсирането с намалено служебно време, или изплащане на пълната левова/еврова равностойност за отменения ден.

Също така е добре да се разработи система, която да изчислява извънредния труд, съответно и да се поставят процентни съотношения, които да се обвържат с определена заплата, за да бъдат подобаващо компенсирани служителите на МО, които отсъстват от домовете и семействата си, даващи дежурства към момента за подигравателни суми.

Заедно с това се описва тенденция за нарастващ дефицит достигащ приблизително 63% до 2033. С деструктивната политика, която МО води срещу себе си, както е видимо и в сегашните предложения - този процент ще се достигне много преди посочената дата. Вместо да се правят отчаяни опити за привличане на външни кадри, чието обучение и период на приемственост в най-добрия случай би отнел година за войнишкия/матроския състав и повече от 5 години за офицерския състав е добре да се насочат усилията към подобряване на условията на труд към вече обучените кадри, с принос към тази система.

Автор: Райко Бойчев (10.07.2025 10:08)

Пенсиониране при равни права за войнишкият състав наравно със сержантският състав до 55г.

Моля да се вземе в предвид неравенството при пенсиониране за войнишкият състав. При така действащият закон може да служи до пределна възраст 49г, но пределната възраст за служба не е пенсионна. Нека се промени така закона, че всички категории военнослужещи, да могат да служат до пенсионна възраст.

Автор: Ангел Александров (09.07.2025 16:00)

КО?НЕ!!!

Гледам парада на 6 май и си викам - има ли поне един от всичките тия началници, командващи, директори и т.н.на трибуната, поне един на който сина или дъщерята да са във военно училище?

Има си хас. Те ако не знаят за какво става дума, кой? Как ще си пуснат децата в безумицата " Кадрови военнослужещ с особен статут" ?.

Гледам на сайта на МО днес - хвалят се "²⁹ ?????????? ?? ?? ? з ??? ?????? ??? ?? ?????? ? ??????" ?? ?? ?? ?? ?? ??

?????? ? ??-????????? ?????? ? ?????? ? ??? ?? ?????? ?? ?????? ?????? ? ? ?????????? ?????????? ?????? - ??? ??????. ?? ??? ? ?? ??, ??? ????.

?? ?? ??? ? ?????????? ?????? ??????, ????? ?????? ?? ??????, ????? ? ?????? ?????????????? ?????????? ?? ??????. ? ??? ??? ? ?? ?????????????? ?? ??? ?????

???????? : ? ?????? ?????? ?????? ?? ?? ??? ??? ?? ?????? ?????? ?? ?????? ?? ?????????? ?? ?????? ??? ? ?? ?? ??? ?????????? ??? ?????? ?????????????? ?????? ?????? ?????? ?????? ??????

Автор: Георги Георгиев (08.07.2025 23:23)

Отпуски и компенсации

- **Как е възможно до днес да се насърчава използването на отпуски за 2024 и 2025г., а изведнъж да се предлага да изгорят неизползваните отпуски от преди 2022г.? Това не само звучи нелогично, но изглежда и като подигравка с хората, които винаги са били отговорни и коректни.**
- **Натрупаните отпуски не са резултат от лично желание, а от системен недостиг на персонал и непрекъснат работен процес. Задачите не спират, а хората просто нямат възможност да ползват правото си на почивка.**
- **При дежурства, в които човек спи едва по два-три часа, е невъзможно на следващия ден да бъде пълноценен и ефективен на работа. Това изтощение не може да бъде компенсирано с думи или обещания.**
- **Ако не можете допълнително да мотивирате хората да работят, то поне не ги демотивирайте с подобни решения. Уважението и признателността започват от действията, не от формалните правила.**

Автор: Веселин Валентинов (08.07.2025 20:53)

Еднакви възможности за военна служба на всички военнослужещи

"Предлага се и отмяна на параграф § 7 ПЗР към Закона за изменение и допълнение на ЗОВСРБ (ДВ, бр. 38 от 2020 г., в сила от 24.04.2020 г.), чрез който пределната възраст за военна служба на военнослужещите, които към датата на влизането в сила на този закон са упражнили правото си на пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на Кодекса за социално осигуряване, в интерес на службата може да бъде удължена до три години по решение на министъра на отбраната след мотивирано предложение по команден ред. Отмяната на посочената норма ще осигури еднакви възможности за военна служба на всички военнослужещи."

"Еднакви възможности за военна служба на всички военнослужещи" отдавна не съществуват!

Как ще мотивирате военнослужещите (около 80-90%), които ще придобият право на пенсия при навършване на възраст 55 г., при условие, че има военнослужещи, които получават пенсия и заплата от 2016 г. до днес, и ще пръдължат още дълги години?

Равнопоставени ли са военнослужещите, ако една категория военнослужещи се пенсионира на възраст 44 г. и 4 м. (към 2025г.) и ще продължат да служат до 55 г. (пределна възраст) с пенсия и заплата, спрямо тези, които ще могат да се пенсионира едва на възраст 55 г. и няма да имат възможност и един ден дори да получават пенсия и заплата в редиците на БА?

Това ли трябва да е мотивацията за служба в БА?

Предлагам:

Да се преценира пределната възраст за военнослужещите упражнили правото си на пенсия, като за тези упражнили правото си на пенсия по чл. 69 ал. 4 от КСО, да бъде 45 г., а за упражнилите правото си на пенсия по чл.69 ал. 1, да бъде 55 г.

Мотиви:

Еднакви възможности за военна служба на всички военнослужещи.

Автор: Димитър Гигов (08.07.2025 14:47)

Отпуски

В проекта липсва нещо много съществено - преходна разпоредба, установяваща гратисен период за ползването на акумулирания, неизползван платен годишен отпуск. Липсата на такава разпоредба би довела до множество негативни последици:

Правни

Военнослужещите могат да оспорят по съдебен ред отказа за отпуск или обезщетение, ако са натрупали отпуски в преходни години, които не са успели да ползват поради служебна необходимост, недостиг на личен състав, участия в мисии и др.

Финансови последици

При съдебно признати права за обезщетение за отпуски (вкл. стари), МО ще бъде задължено да изплати значителни суми със задна дата, в повечето случаи с лихви и съдебни разноски.

Морална демотивация и загуба на доверие

Отнемане на натрупан отпуск (включително не изплащането на обезщетение при освобождаване от военна служба) ще се възприеме от военнослужещите като наказание. Ще се създаде усещане за непредвидимост, липса на диалог и непоследователна кадрова политика, което ще влоши мотивацията за оставане на служба и съответно ще увеличи броя на вакантните длъжности.

Административен и кадрови хаос

При осъзнаване, че отпуските ще „изгорят“, военнослужещи ще искат ползване на отпуск в отклонение на установените графици; ще поискат обезщетения и предсрочно освобождаване от военна служба, което би могло да доведе до нарушаване на бойната готовност и недостиг на личен състав на ключови длъжности (общоизвестен факт е кои са военнослужещите с най- голям брой дени неползван отпуск).

На следващо място, цитираната в мотивите за изменение и допълнение на ЗОВСРБ, **Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 година**, по никакъв начин не задължава установяването на давност, след изтичането на която правото на отпуск се погасява. Нещо повече, в чл. 7, ал. 2 от цитирания документ, изрично е установена възможността при прекратяване на трудовото правоотношение (в случая договора за военна служба) платен годишен отпуск може да се замества с финансово обезщетение.

В заключение

Въвеждането на давност за платения отпуск без гратисен период или преходна защита е не само юридически спорно, но и организационно опасно и морално уязвимо. Една кратка и разумна преходна клауза (напр. до края на 2027 г.), в голяма степен би отговорила на изброените по-горе рискове.

Предвид на изложеното до тук, предлагам следната преходна разпоредба:

§ ... (нов)

Военнослужещите, които към датата на влизане в сила на този закон имат неизползван платен годишен отпуск от предходни календарни години, запазват правото си да го използват или да получат парично обезщетение при освобождаване от военна служба в срок до 31 декември 2027 г., независимо от срока по чл. 198в.

Мотиви:

Защита на придобити права

Натрупаният отпуск представлява придобито право на военнослужещите. Премахването му с обратна сила без възможност за компенсация би било в разрез с принципа на правна сигурност.

Предвидимост и плавен преход.

Преходният срок до 31.12.2027 г. осигурява достатъчно време за:

Ползване на отпуск от военнослужещите;

Планиране на служебната дейност от командирите;

Равномерно разтоварване на натрупаните дни;

Предотвратяване на масови жалби и съдебни спорове;

Липсата на преходна клауза може да доведе до съдебни спорове за нарушено право на обезщетение, което допълнително ще натовари МО.

Автор: Ангел Александров (08.07.2025 14:13)

Натрупаните до 31.12.2025 остават

РЕШЕНИЕ № 12 ОТ 11 НОЕМВРИ 2010 Г. ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 15 ОТ 2010 Г.

Обн. ДВ. бр.91 от 19 Ноември 2010г.

това е достатъчно.

Ако някой реши да пипа старите отпуски, може Висшия адвокатски съвет да му гласува пожизнен дивидент:-)

Такава жътва ще им отвори :-)

История

Начало на обществената консултация - 07.07.2025

Приключване на консултацията - 06.08.2025

Справка за получените предложения - 28.08.2025

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)

Окончателен акт на Министерския съвет
